

Bundes-Gesetzblatt

des

Norddeutschen Bundes.

1868.

Enthält die Gesetze, Verordnungen u. vom 21. Januar bis 22. Dezember 1868, nebst einigen
früheren Verordnungen u. aus den Jahren 1852. und 1867.

(Von № 32. bis incl. 215.)

№ 1. bis incl. 35.

Berlin,
zu haben im vereinigten Gesetz-Sammlungs-Debits- und Zeitungs-Komtoir.

Zbiór praw

dla

Związku północno-niemieckiego.

1868.

Zawiera ustawy, rozporządzenia i t. d. od 21. Stycznia do 22. Grudnia 1868.,
wraz z niektórymi dawniejszemi rozporządzeniami i t. d.
z lat 1852. i 1867.

(Od No. 32. do 215. włą.)

No. 1. do 35. włą.

W BERLINIE,
do nabycia w połączonym kantorze sprzedaży Zbioru praw i kantorze gazet.

Wydano z dubletów
Biblioteki Kórnickiej PAN

Chronologia

Wykaz Chronologiczny

403704

Biblioteka Jagiellońska

1002345508

Bibl. Jagiell.
1979 CW 782/10

Chronologische Uebersicht

der in dem Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes vom Jahre 1868. enthaltenen Gesetze, Verordnungen &c.

Wykaz Chronologiczny

ustaw, rozporządzeń i t. d., w Zbiorze praw dla Związku północno-niemieckiego z roku 1868. zawartych.

Datum des Gesetzes.	Ausgegeben zu Berlin.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Gesetzes. No. poszytu.	Nr. des Gesetzes. No. Ustawy.	Seite. Stronica.
Data Ustawy.	Wydana w Berlinie.					
1852.	1868.					
16. Juni. Czerwca.	27. Mai. Maja.	Vertrag zwischen Preußen und anderen Staaten des Deutschen Bundes einerseits und den Vereinigten Staaten von Nord-Amerika andererseits wegen der in gewissen Fällen zu gewährenden Auslieferung der vor der Justiz flüchtigen Verbrecher.	Umowa między Prusami i innemi Państwami Niemieckiego związku z jedną strony, a Zjednoczonymi Państwami północnej Ameryki z drugiej strony, względem wydawania w niektórych przypadkach zbrodniarzy zbiegłych przed sprawiedliwością.	15	103 Anl. dod.	338— 344
1867.						
23. Septbr. Wrześn.	31. Dezbr. Grudn.	Verordnung, betreffend die Heranziehung der Staatsdiener zu den Kommunal-Auflagen in den neu erworbenen Landestheilen.	Rozporządzenie, względem zaciągania urzędników do ciężarów komunalnych w świeżo nabytych krajach.	35	212 Anl. dod.	896— 901
21. Oktbr. Paźdz.	14. April. Kwietn.	Konvention, abgeschlossen zwischen den Postverwaltungen des Norddeutschen Bundes und der Vereinigten Staaten von Nord-Amerika Behufs der Vervollkommnung des Postdienstes im gegenseitigen Verkehr.	Konwencya, zawarta pomiędzy administracyami poczt Związku północno-niemieckiego i Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej, celem udoskonalenia służby pocztowej we wzajemnym obrocie.	7	77 mit Anl. z dod.	37—54
31. —	18. Mai. Maja.	Freundschafts-, Handels- und Schiff-fahrtsvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und der Republik Liberia.	Traktat przyjaźni, handlu i żeglugi pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a rzeczpospolitą Liberią.	13	98 mit Anl. z dod.	289— 300

Datum des Gesetzes.	Ausgegeben zu Berlin.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Einz. No. poszytu.	Nr. des Gesetzes. No. Ustawy.	Seite. Stronica.
Data Ustawy.	Wydana w Berlinie.					
1867.	1868.					
16. Novbr. Listop.	25. Febr. Lutego.	Allerhöchster Erlaß, betreffend die Uebertragung des Vorsizes im Bundesrathe des Zollvereins an den Kanzler des Norddeutschen Bundes.	Najwyższe rozporządzenie, dotyczące poruczenia przewodnictwa w Radzie związkowej Związku celnego kanclerzowi Związku północno-niemieckiego.	3	60	13
23. —	20. April. Kwietn.	Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden.	Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno - niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią i Badenią.	8	84 mit Anl. z dod.	59— 105
23. —	20. —	Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden einerseits, und Oesterreich andererseits.	Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno - niemieckim, Bawaryą, Wyrtembergią i Badenią, z jednej — a Austryą z drugiej strony.	8	85 mit Anl. z dod.	106— 151
23. —	25. —	Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Luxemburg.	Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno - niemieckim a Luksemburgiem.	9	88 mit Anl. z dod.	159— 181
30. —	20. —	Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und dem Kaiserthum Oesterreich, betreffend die geschlossenen Posttransite.	Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a cesarstwem austriackim, dotyczący zawartych transito pocztowych.	8	86	152— 157
1868.						
21. Janr. Stycznia.	5. Febr. Lutego.	Bekanntmachung, betreffend die Vornahme der Central-Kassengeschäfte des Norddeutschen Bundes.	Obwieszczenie, dotyczące załatwiania interesów kasy centralnej Związku północno-niemieckiego.	1	32	1
15. Febr. Lutego.	21. —	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung von Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes.	Obwieszczenie, dotyczące nominacyi pełnomocników do Rady związkowej Związku północno-niemieckiego.	2	47	5
17. —	8. Mai. Maja.	Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Norwegen.	Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Norwegią.	10	91 mit Anl. z dod.	183— 224

Datum des Gesetzes.	Ausgegeben zu Berlin.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Gesetz. No. posytu.	Nr. des Gesetz. No. ustawy.	Seite. Stronica.
Data Ustawy.	Wydana w Berlinie.					
1868.	1868.					
22. Febr. Lutego.	25. Febr. Lutego.	Berordnung, betreffend die Einberufung des Bundesrathes des Deutschen Zollvereins.	Rozporządzenie, dotyczące zwołania Rady związkowej niemieckiego Związku celnego.	3	61	14
22. —	27. Mai. Maja.	Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und den Vereinigten Staaten von Amerika, betreffend die Staatsangehörigkeit derjenigen Personen, welche aus dem Gebiete des einen Theils in dasjenige des andern Theils einwandern.	Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, dotyczący obywatelstwa krajowego tych osób, które z terytorium jednej strony na terytorium drugiej strony przywędrowują.	15	103 mit Anl. z dod.	333— 344
28. —	29. Febr. Lutego.	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung der Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes.	Obwieszczenie, dotyczące nominacji pełnomocników do Rady związkowej Związku północno-niemieckiego.	4	63	15—18
28. —	29. —	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung der Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins.	Obwieszczenie, dotyczące nominacji pełnomocników do Rady związkowej niemieckiego Związku celnego.	4	64	19—21
4. März. Marca.	5. März. Marca.	Berordnung, betreffend die Einberufung des Bundesrathes des Norddeutschen Bundes.	Rozporządzenie, dotyczące zwołania Rady związkowej Związku północno-niemieckiego.	5	67	23
4. —	5. —	Berordnung, betreffend die Einberufung des Reichstages des Norddeutschen Bundes.	Rozporządzenie, dotyczące zwołania Parlamentu Związku północno-niemieckiego.	5	68	24
7. —	20. —	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins.	Obwieszczenie, dotyczące nominacji pełnomocnika do Rady związkowej niemieckiego Związku celnego.	6	72	27
9. —	8. Juni. Czerwca.	Handels- und Zollvertrag zwischen dem Zollvereine einerseits und Oesterreich andererseits.	Traktat handlowy i celny pomiędzy Związkiem celnym z jednej a Austryą z drugiej strony.	17	106 mit Anl. z dod.	347— 491

Datum des Gesetzes.	Ausgegeben zu Berlin.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Stück. No. poszytu.	Nr. des Gesetzes. No. Ustawy.	Seite. Stronica.
Data Ustawy.	Wydana w Berlinie.					
1868.	1868.					
15. März. Marca.	20. März. Marca.	Bekanntmachung, betreffend den provisorischen Gebührentarif für die Konsuln des Norddeutschen Bundes.	Obwieszczenie, dotyczące prowizorycznej taryfy należytości dla konsulów Związku północno-niemieckiego.	6	73 mit Anl. z dod.	28—32
26. —	19. Mai. Maja.	Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Belgien, betreffend den gegenseitigen Austausch von kleinen Paketen und von Geldsendungen.	Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Belgią, dotyczący wzajemnej wymiany drobnych pakiet i przesyłek pieniężnych.	14	99	301— 325
30. —	14. April. Kwietn.	Gesetz, betreffend die Abänderung des Haushalts-Etats des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1868.	Prawo, tyczące się zmiany budżetu Związku północno-niemieckiego za rok 1868.	7	76	35—36
30. —	15. Juni. Czerwca.	Handels- und Schifffahrtsvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und den zu diesem Bunde nicht gehörenden Mitgliedern des Deutschen Zoll- und Handelsvereins einerseits und Spanien andererseits.	Traktat handlu i żeglugi pomiędzy Związkiem północno-niemieckim oraz nie należącymi do Związku tego członkami niemieckiego Związku celnego i handlowego z jednej a Hiszpanią z drugiej strony.	18	111 mit Anl. z dod.	499— 513
$\frac{7}{9}$ April. Kwietn.	16. Mai. Maja.	Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Dänemark.	Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Danią.	12	95 mit Anl. z dod.	233— 286
8. —	14. April. Kwietn.	Gesetz, die Unterstützung der bedürftigen Familien zum Dienste einberufener Mannschaften der Ersatzreserve betreffend.	Prawo, tyczące się wspierania ubogich familii powołanych do służby ludzi rezerwy kompletowej.	7	78	55
9. —	10. August. Sierpn.	Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Hessen, die Besteuerung des Branntweins und Biers in dem nicht zum Norddeutschen Bunde gehörigen Theile des Großherzogthums Hessen betreffend.	Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Hesją, tyczące się opodatkowania wódki i piwa w nie należących do Związku północno-niemieckiego częściach Wielkiego Księstwa heskiego.	27	143	717— 722

Datum des Gesetzes.	Ausgegeben zu Berlin.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Gesetzes. No. posytu.	Nr. des Gesetzes. No. Ustawy.	Seite. Stronica.
Data Ustawy.	Wydana w Berlinie.					
1868.	1868.					
11. April. Kwietn.	29. August. Sierpn.	Postvertrag zwischen dem Nord- deutschen Bunde, Bayern, Württem- berg und Baden einerseits und der Schweiz andererseits.	Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno - niemie- ckim, Bawaryą, Wuertember- gią i Badenią z jednej a Szwaj- caryą z drugiej strony.	29	162	739— 762
13. —	14. April. Kwietn.	Verordnung, betreffend die Einberu- fung des Zollparlaments.	Rozporządzenie, dotyczące zwoła- nia Parlamentu celnego.	7	79	56
15. —	20. —	Bekanntmachung, betreffend die Er- nennung von Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins.	Obwieszczenie, dotyczące nomi- nacyi pełnomocników do Rady związkowej niemieckiego Związku celnego.	8	87	158
4. Mai. Maja.	12. Mai. Maja.	Gesetz über die Aufhebung der poli- zeilichen Beschränkungen der Ehe- schließung.	Prawo względem zniesienia poli- cyjnych ograniczeń zawiera- nia małżeństw.	11	92	225— 227
4. —	12. —	Gesetz, betreffend die Erhebung einer Abgabe von der Branntwein- bereitung in den Hohenzol- lernschen Landen.	Prawo, dotyczące pobierania po- datku od fabrykacyi wódki w krajach hohenzollern- skich.	11	93	227— 231
8. —	12. —	Bekanntmachung, betreffend die Ent- hebung des Königlich Bayerischen Staatsministers von Schlör von seiner Funktion als Bevollmäch- tigter zum Bundesrathe des Deut- schen Zollvereins.	Obwieszczenie, dotyczące zwolnie- nia królewsko-bawarskiego Mi- nistra stanu v. Schloer z funkcyi jako pełnomocnika do rady związkowej niemieckiego Zwią- zku celnego.	11	94	232
8. —	13. —	Handels- und Schiffsahrtsver- trag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Zollverein einerseits und dem Kirchenstaate anderer- seits.	Traktat handlowy i żegluz- ny pomiędzy Związkiem pół- nocno-niemieckim i Związkiem celnym z jednej a Państwem Kościelném z drugiej strony.	23	133	621— 631
18. —	27. —	Gesetz wegen Abänderung einzelner Bestimmungen der Zollordnung und der Zollstrafgesetzgebung.	Prawo względem zmiany niektó- rych postanowień ordynacyi celnej i ustawodawstwa karnego celnego.	15	102	329— 333
25. —	8. Juni. Czerwca.	Gesetz, betreffend den Vereins-Zoll- tarif vom 1. Juli 1865.	Prawo, tyjące się Taryfy Zwią- zku celnego z 1. Lipca 1865.	17	107	492

Datum des Gesetzes.	Ausgegeben zu Berlin.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Stück. No. poszytu.	Nr. des Gesetzes. No. Ustawy.	Seite. Stronica.
Data Ustawy.	Wydana w Berlinie.					
1868.	1868.					
25. 26. Mai. Maja.	7. Juli. Lipca.	Telegraphen-Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Luxemburg.	Traktat tyczący się telegrafii pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Luksemburgiem.	21	124	557— 562
26. —	15. Juni. Czerwca.	Gesetz, die Besteuerung des Tabaks betreffend.	Prawo, tyczące się opodatkowania tabaki.	18	110	495— 498
29. —	31. Mai. Maja.	Gesetz, betreffend die Aufhebung der Schuldhast.	Prawo, tyczące się zniesienia więzienia za długi.	16	105	345— 346
29. —	3. Juli. Lipca.	Postvertrag zwischen dem Nord-deutschen Bunde und Belgien.	Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Belgią.	20	121	527— 554
10. Juni. Czerwca.	23. Juni. Czerwca.	Allerhöchster Erlaß, betreffend die Aufhebung der Ober-Postdirektion in Stralsund und die Vereinigung des Geschäftskreises derselben mit demjenigen der Ober-Postdirektion in Stettin.	Najwyższe rozporządzenie, dotyczące zwinięcia wyższej dyrekcji pocztowej w Stralsundzie i połączenia jej zakresu służbowego z zakresem służbowym wyższej dyrekcji pocztowej w Szczecinie.	19	118	523
14. —	23. —	Gesetz, betreffend die Bewilligung von lebenslänglichen Pensionen und Unterstützungen an Offiziere und obere Militairbeamte der vormaligen Schleswig-Holsteinischen Armee, sowie an deren Wittwen und Waisen.	Prawo tyczące się przyzwolenia dożywotnich pensyi i wsparć dla oficerów i wyższych urzędników wojskowych byłej armii szleswicko-holstyńskiej, jako też dla wdów i sierót po nich.	19	116	515— 519
19. —	23. —	Gesetz, betreffend die Verwaltung der nach Maßgabe des Gesetzes vom 9. November 1867. aufzunehmenden Bundesanleihe.	Prawo, dotyczące administracji mającej się w miarę prawa z 9. Listopada 1867. zaciągnąć pożyczki związkowej.	19	117	520— 522
25. —	29. Dezbr. Grudn.	Gesetz, betreffend die Quartierleistung für die bewaffnete Macht während des Friedenszustandes.	Prawo, tyczące się dawania inkwaterunku dla zbrojnej siły podczas stanu pokojowego.	34	201 mit Anl. z dod.	803— 888
29. —	22. Juli. Lipca.	Gesetz, betreffend die Feststellung des Haushalts-Etats des Nord-deutschen Bundes für das Jahr 1869.	Prawo tyczące się ustanowienia Etatu Związku północno-niemieckiego na rok 1869.	26	139 mit Anl. z dod.	663— 692

Datum des Gesetzes.	Ausgegeben zu Berlin.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Gesetzes. No. Ustawy.	Seite. Stronica.
Data Ustawy.	Wydana w Berlinie.				
1868.	1868.				
29. Juni. Czerwca.	22. Juli. Lipca.	Berordnung, betreffend die Feststellung des Etats der Militärverwaltung des Norddeutschen Bundes für das Jahr 1869.	Rozporządzenie, dotyczące ustanowienia Etatu administracyi wojskowej Związku północno-niemieckiego na rok 1869.	26 140 mit Anl. z dod.	693— 713
1. Juli. Lipca.	7. —	Gesetz, betreffend die Schließung und Beschränkung der öffentlichen Spielbanken.	Prawo, tyjące się zamknięcia i ograniczenia publicznych domów gry.	21 123	555— 556
4. —	11. —	Gesetz wegen Besteuerung des Braumalzes in verschiedenen zum Norddeutschen Bunde gehörenden Staaten und Gebietstheilen.	Prawo względem opodatkowania słołu piwnego w różnych do Związku północno-niemieckiego należących państwach i dzielnicach.	22 128	565— 580
4. —	15. —	Gesetz, betreffend die privatrechtliche Stellung der Erwerbs- und Wirthschafts-Genossenschaften.	Prawo, tyjące się prywatnoprawnego stanowiska Towarzystw zarobkowych i gospodarczych.	24 134	633— 659
4. —	15. —	Gesetz, betreffend die Kontrolle des Bundeshaushalts für die Jahre 1867. bis 1869.	Prawo, tyjące się kontroli budżetu związkowego za lata 1867. do 1869.	24 135	659— 660
4. —	18. —	Allerhöchster Erlaß, betreffend die in Gemäßheit des Gesetzes vom 9. November 1867. genehmigte Ausgabe von verzinslichen Schatzanweisungen.	Najwyższe rozporządzenie, tyjące się dozwolonej prawem z 9. Listopada 1867. emisji procentujących się asygnacyi skarbowych.	25 136	661— 662
8. —	11. —	Gesetz, betreffend die Besteuerung des Branntweins in verschiedenen zum Norddeutschen Bunde gehörenden Staaten und Gebietstheilen.	Prawo, tyjące się opodatkowania wódki w różnych do Związku północno-niemieckiego należących państwach i krajach.	22 129	581— 612
8. —	13. —	Gesetz, betreffend die subsidiarische Haftung des Brauerei-Unternehmers für Zuwiderhandlungen gegen die Braumalzsteuergesetze durch Verwalter, Gewerbsgehülfen und Hausgenossen.	Prawo, tyjące się subsydyarycznej odpowiedzialności przedsiębiorcy browaru za kontrawencye rządców, pomocników w procederze i spółników domowych przeciw ustawom względem podatku od słołu piwnego.	23 130	613— 615

Datum des Gesetzes.	Ausgegeben zu Berlin.	Inhalt.	Treść.	Nr. des Gesetzes. No. ustawy.	Seite. Stronica.
Data Ustawy.	Wydana w Berlinie.				
1868.	1868.				
8. Juli. Lipca.	13. Juli. Lipca.	Gesetz, betreffend die subsidiarische Haftung des Brennerei-Unternehmers für Zuwiderhandlungen gegen die Branntweinsteuer-Gesetze durch Verwalter, Gewerksgehülften und Hausgenossen.	Prawo, dotyczące się subsydarycznej odpowiedzialności przedsiębiorcy gorzelni za kontrawencye rządów, pomocników w procederze i spółników domowych przeciw ustawom co do podatku od wódki.	23 131	616— 618
8. —	13. —	Gesetz, betreffend den Betrieb der stehenden Gewerbe.	Prawo, dotyczące się prowadzenia stałych procederów.	23 132	619— 620
16. —	22. —	Bekanntmachung, betreffend den unterm 24. Juni 1868. zu Madrid unterzeichneten Zusatzakt zu dem Handels- und Schiffahrts-Vertrage vom 30. März 1868. zwischen dem Norddeutschen Bunde und den zu diesem Bunde nicht gehörenden Staaten des Deutschen Zollvereins einerseits und Spanien andererseits.	Obwieszczenie, dotyczące się podpisanego pod dniem 24. Czerwca 1868. w Madrycie aktu dodatkowego do traktatu handlowego i żegluznego z 30. Marca 1868. pomiędzy Związkiem północno-niemieckim oraz nie należącemi do Związku tegoż państwami niemieckiego Związku celnego z jednej, a Hiszpanią z drugiej strony.	26 141	714
29. —	10. August. Sierpn.	Verordnung, betreffend die Einführung des Gesetzes wegen Besteuerung des Braumalzes vom 4. Juli 1868. und des Gesetzes, betreffend die Besteuerung des Branntweins, vom 8. Juli 1868. in Mecklenburg, Pauenburg, Lübeck und Preussischen und Hamburgischen Gebietstheilen.	Rozporządzenie, dotyczące się zaprowadzenia prawa względem opodatkowania siodu piwnego z 4. Lipca 1868. i prawa, dotyczącego się opodatkowania wódki z 8. Lipca 1868., w Mecklenburgu, Lawenburgu, Lubece i pruskich oraz hamburskich dzielnicach.	27 142	715— 716
17. August. Sierpn.	27. —	Maass- und Gewichtsordnung für den Norddeutschen Bund.	Regulamin miary i wagi dla Związku północno-niemieckiego.	28 156	727— 734
2. Septbr. Wrześn.	11. Septbr. Wrześn.	Bekanntmachung, betreffend die höheren Lehranstalten, welche zur Ausstellung gültiger Zeugnisse über	Obwieszczenie, dotyczące się wyższych zakładów naukowych, które uprawnione są	30 163 mit Anl. z dod.	763— 780

Datum des Gesetzes.	Ausgegeben zu Berlin.	I n h a l t.		T r e s s e.		Nr. des Ges. No. poszytu.	Nr. des Ges. No. Ustawy.	Seite. Stronica.
Data Ustawy.	Wydana w Berlinie.							
1868.	1868.							
		die wissenschaftliche Qualifikation zum einjährig freiwilligen Militärdienst berechtigt sind.	do wystawiania ważnych świadectw co do naukowej kwalifikacyi do jednorocznej dobrowolnej służby wojskowej.					
19. Oktbr. Paźdz.	31. Oktbr. Paźdz.	Verordnung, betreffend die Einführung des Gesetzes wegen Besteuerung des Braumalzes, vom 4. Juli 1868. (Bundesgesetzblatt S. 565.) und des Gesetzes, betreffend die Besteuerung des Branntweins, vom 8. Juli 1868. (Bundesgesetzblatt S. 581.) in verschiedenen Preussischen und Hamburgischen Gebietstheilen.	Rozporządzenie, dotyczące się zaprowadzenia prawa o opodatkowaniu słođu piwnego, z 4. Lipca 1868. (Zbiór praw związkowych Str. 565), i prawa o opodatkowaniu wódki, z 8. Lipca 1868. (Zbiór praw związkowych Str. 581), w różnych krajach pruskich i hamburskich.	31	169	783— 784		
10. Novbr. Listop.	23. Novbr. Listop.	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes.	Obwieszczenie dotyczące się nominacyi pełnomocnika do rady związkowej Związku północno-niemieckiego.	32	185	791— 792		
10. —	23. —	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins.	Obwieszczenie, dotyczące się nominacyi pełnomocnika do rady związkowej niemieckiego Związku celnego.	32	186	792— 793		
18. —	23. —	Bekanntmachung, betreffend die Ausführung des Artikels 6. des Zollvereinigungs-Vertrages vom 8. Juli 1867.	Obwieszczenie, dotyczące się wykonania Artykułu 6. traktatu Związku celnego z 8. Lipca 1867.	32	187	794— 795		
23. —	28. —	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung von Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes.	Obwieszczenie, dotyczące się nominacyi pełnomocników do rady związkowej Związku północno-niemieckiego.	33	196	799		
23. —	28. —	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins.	Obwieszczenie, dotyczące się nominacyi pełnomocnika do rady związkowej niemieckiego Związku celnego.	33	197	800		

Datum des Gesetzes.	Ausgegeben zu Berlin	Inhalt.	Treść.	Nr. des Gesetzes. No. ustawy.	Seite. Stronica.
Data Ustawy.	Wydana w Berlinie.				
1868.	1868.				
25. Novbr. Listop.	29. Dezbr. Grudn.	Allerhöchster Erlass, betreffend die Abzweigung der Post-Verwaltungsgeschäfte für die Landdrosteien Aurich und Osnabrück von dem Geschäftsbereiche der Ober-Postdirektion in Hannover und Zulegung derselben zu dem Geschäftsbereiche der Ober-Postdirektion in Oldenburg.	Najwyższe rozporządzenie, dotyczące się odłączenia funkcji administracyi pocztowej na starostwa Aurich i Osnabrueck od zakresu służbowego wyższej dyrekcji pocztowej w Hanowerze a przyłączenia ich do zakresu służbowego wyższej dyrekcji pocztowej w Oldenburgu.	34 202	889
3. Dezbr. Grudn.	29. —	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes.	Obwieszczenie, dotyczące się nominacyi pełnomocnika do rady związkowej Związku północno-niemieckiego.	34 203	890
3. —	29. —	Bekanntmachung, betreffend die Ernennung eines Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins.	Obwieszczenie, dotyczące się nominacyi pełnomocnika do rady związkowej niemieckiego Związku celnego.	34 204	891
22. —	31. —	Verordnung, betreffend die Einführung der in Preußen geltenden Vorschriften über die Heranziehung der Militärpersonen zu Kommunalauflagen im ganzen Bundesgebiet.	Rozporządzenie, dotyczące się zaprowadzenia w całym obrębie związkowym obowiązujących w Prusach przepisów względem zaciągania osób wojskowych do ciężarów komunalnych.	35 212 mit Anl. z dod.	895— 901

Berichtigungen.

§. 658. ist in der vorliegenden Zeile des §. 66. statt „§. 70.“ zu lesen: „§. 72.“
 §. 770. Zeile 8. v. o. ist statt „Freiburg“ zu lesen: „Freiberg.“

Sprostowania.

Str. 658 wiersz przedostatni w §. 66. zamiast „§. 70.“ powinno stać: „§. 72.“
 Str. 770 wiersz 8 od g. zamiast „Fryburgu“ czytaj: „Freiberg.“

Redigirt im Bureau des Bundeskanzlers.

Pod redakcyą biura Kancelarza związkowego.

Berlin, gedruckt in der Königl. Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei
(R. v. Decker).Berlin, czcionkami Królewskiej Tajnej Nadwornej drukarni
(R. Deckera).

Sachregister

zum Bundes-Gesetzblatt des Norddeutschen Bundes.

Jahrgang 1868.

D e n t s c h : P o l n i s c h .

A.

Abdeckerei, das Gesetz über den Betrieb der stehenden Gewerbe findet auf das Abdeckereiwesen keine Anwendung (G. v. 8. Juli §. 6. Nr. 7.) 620.

Advokaten, haben den Nachweis der Befähigung zum Betriebe ihres Gewerbes zu führen (G. v. 8. Juli §. 2.) 619.

Ärzte, haben den Nachweis der Befähigung zum Betriebe ihres Gewerbes zu führen (G. v. 8. Juli §. 2.) 619. — f. auch Militair-Ärzte.

Alkoholometer, Anwendung gestempelter Alkoholometer bei dem Verkauf weingeistiger Flüssigkeiten (Maaf- und Gew. D. v. 17. Aug. Art. 11.) 730.

Altona (Preußen), in Altona ist die Anwendung der Art. 3—5. und 10—20. des Zollvereinigungs-Vertrages vom 8. Juli 1867. noch ausgeschlossen (Bef. v. 18. Nov. lit. a.) 794.

Amerika, Konvention zwischen den Postverwaltungen des Norddeutschen Bundes und den Vereinigten Staaten von Nord-Amerika zur Erleichterung des gegenseitigen Postverkehrs (v. 21. Okt. 67.) 37—54.

Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und den Vereinigten Staaten von Amerika über die Staatsangehörigkeit der Personen, welche aus dem einen Gebiete in das andere einwandern (v. 22. Febr.) 333—337.

Vertrag zwischen Preußen und den Vereinigten Staaten von Nord-Amerika über die Auslieferung flüchtiger Verbrecher (v. 16. Juni 1852.) 338—344. — Ausdehnung dieses Vertrages auf alle Staaten des Norddeutschen Bundes (Vertr. v. 22. Febr. Art. 3.) 335.

Apotheker, haben den Nachweis der Befähigung zum Betriebe ihres Gewerbes zu führen (G. v. 8. Juli §. 2.) 619. — Berechtigung der Apotheker zur Annahme von Gehülffen und Lehrlingen (ebend. §. 6. Nr. 5.) 620.

Ar, enthält hundert Quadratmeter (Maaf- und Gew. D. v. 17. Aug. ad 3. B.) 728.

Arbeiter, Befugniß der Gewerbetreibenden, Arbeiter jeder Art und in beliebiger Zahl zu halten (G. v. 8. Juli §. 4.) 619. — Beschäftigung jugendlicher Arbeiter (ebend. §. 6. Nr. 3.) 620.

Armenhäuser, Befreiung derselben von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 6.) 806.

Auditeur, Servis für den General-, Korps-, Divisions- u. Auditeur (Tarif v. 25. Juni Nr. 8—10.) 826. 828.

Aufbewahrungsanstalten, Befreiung derselben von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 6.) 806.

Aufsichtsrath der Genossenschaften (G. v. 4. Juli §§. 28. 29.) 644.

Aurich (Landdrostei), gehört in Postangelegenheiten zum Geschäftsbereich der Ober-Postdirektion in Oldenburg (A. E. v. 25. Nov.) 889.

Ausländer, Eheschließungen derselben (G. v. 4. Mai §. 4.) 226.

Auslieferung, Vertrag zwischen Preußen und den Vereinigten Staaten von Nordamerika über die Auslieferung von Verbrechern (v. 16. Juni 1852.) 338—344. — Ausdehnung dieses Vertrages auf alle Staaten des Norddeutschen Bundes (Vertr. v. 22. Febr. Art. 3.) 335.

Auswanderung, Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und den Vereinigten Staaten von Amerika über die Staatsangehörigkeit der Personen, welche von dem einen Gebiete in das andere einwandern (v. 22. Febr.) 333—337.

B.

- Baden** (Großherzogthum), Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Baden, Bayern und Württemberg (v. 23. Nov. 67.) 59—105. — desgl. mit Oesterreich (v. 23. Nov. 67.) 106—151. — desgl. mit der Schweiz (v. 11. April) 739—762.
- Bayern** (Königreich), Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden (v. 23. Nov. 67.) 59—105. — desgl. mit Oesterreich (v. 23. Nov. 67.) 106—151. — desgl. mit der Schweiz (v. 11. April) 739—762.
- Beamte**, Genehmigung zu den Eheschließungen der Beamten (G. v. 4. Mai §. 2.) 226. — s. auch Militairbeamte.
- Befähigungs-Nachweis** zum Betriebe eines Gewerbes (G. v. 8. Juli §. 2.) 619.
- Behörden**, Befreiung ihrer Dienstgebäude von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 3.) 805.
- Bekanntmachung** der Genossenschaften (G. v. 4. Juli §. 3. Nr. 11; §. 4. Nr. 6; §§. 6. 23. 35—37.) 635.
- Belgien**, Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Belgien, betr. den gegenseitigen Austausch von kleinen Paketen und Geldsendungen (v. 26. März) 301—325. — Postvertrag mit Belgien (v. 29. Mai) 527—554.
- Bergwesen**, das Gesetz über den Betrieb stehender Gewerbe findet auf das Bergwesen keine Anwendung (G. v. 8. Juli §. 6. Nr. 2.) 620.
- Beschäftigung** jugendlicher Arbeiter (G. v. 8. Juli §. 6. Nr. 3.) 620.
- Beschwerden** in Einquartierungs-Angelegenheiten (G. v. 25. Juni §§. 6. 10. 12. 13.) 807.
- Besserungsanstalten**, Befreiung derselben von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 6.) 806.
- Bevollmächtigte** 1) zum Bundesrathe des Norddeutschen Bundes, Ernennung derselben (Bef. v. 15. Febr.) 5. (Bef. v. 28. Febr.) 15. (Bef. v. 10. Nov.) 791. (Bef. v. 23. Nov.) 799. (Bef. v. 3. Dez.) 890.
2) zum Bundesrathe des Deutschen Zollvereins, Ernennung derselben (Bef. v. 28. Febr.) 19—21. (Bef. v. 7. März) 27. (Bef. v. 15. April) 158. (Bef. v. 8. Mai) 232. (Bef. v. 10. Nov.) 792. (Bef. v. 23. Nov.) 800. (Bef. v. 3. Dez.) 891.
- Bibliotheken**, Befreiung derselben von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 4.) 806.
- Bier**, Besteuerung des Biers in Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck und den zum Zollverein gehörigen Hamburgischen Gebietstheilen (G. v. 4. Juli) 565—580. — desgl. in dem nicht zum Norddeutschen Bunde gehörigen Theile des Großherzogthums Hessen (B. v. 9. April) 717—722. — s. auch Brauereien, Braumalz.
- Bilanz** der Genossenschaften (G. v. 4. Juli §. 3. Nr. 6; §§. 10. 26. 28. 48.) 635.
- Botschafter**, s. Gesandte.
- Brake** (Oldenburg), dort ist die Anwendung der Art. 3—5. und 10—20. des Zollvereinigungs-Vertrages vom 8. Juli 1867. noch ausgeschlossen (Bef. v. 18. Nov. lit. b.) 794.
- Brauntweinsteuer**, Erhebung derselben in den Hohenzollernschen Landen (G. v. 4. Mai) 227—231.
Besteuerung des Brauntweins in Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck, in dem zum Norddeutschen Bunde gehörenden Theile des Großherzogthums Hessen und in den zum Zollverein gehörigen Hamburgischen Gebietstheilen (G. v. 8. Juli) 581—612. — Dies Gesetz tritt am 11. August 1868. in Wirksamkeit (B. v. 29. Juli) 715. — Einführung dieses Gesetzes in verschiedenen Preussischen und Hamburgischen Gebietstheilen (B. v. 19. Okt.) 783.
Vertrag mit Hessen über die Besteuerung des Brauntweins in dem nicht zum Norddeutschen Bunde gehörigen Theile des Großherzogthums Hessen (v. 9. April) 717 bis 722.
Subsidiarische Haftung des Brennerei-Unternehmers für Zuwiderhandlungen gegen die Brauntweinsteuergesetze durch Verwalter, Gewerbegehilfen und Hausgenossen (G. v. 8. Juli) 616—618.
s. auch Brennereien.
- Brauereien**, subsidiarische Haftung des Brauerei-Unternehmers für Zuwiderhandlungen gegen die Braumalzsteuergesetze durch Verwalter, Gewerbegehilfen und Hausgenossen (G. v. 8. Juli) 613—615. — besondere Bestimmungen für Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck und die zum Zollverein gehörigen Hamburgischen Gebietstheile (G. v. 4. Juli §. 34.) 577. — s. auch Bier.
- Braumalz**, Besteuerung des Braumalzes in Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck und den zum Deutschen Zollverein gehörenden Hamburgischen Gebietstheilen (G. v. 4. Juli) 565—580. — Dies Gesetz tritt am 11. August 1868. in Wirksamkeit (B. v. 29. Juli) 715. — Einführung dieses Gesetzes in verschiedenen Preussischen und Hamburgischen Gebietstheilen (B. v. 19. Okt.) 783.
Subsidiarische Haftung des Brauerei-Unternehmers für Zuwiderhandlungen gegen die Braumalzsteuergesetze durch Verwalter, Gewerbegehilfen und Hausgenossen (G. v. 8. Juli) 613—615. — s. auch Bier.
- Bremen**, in welchen Gebietstheilen von Bremen die Anwendung der Artikel 3—5. und 10—20. des Zollvereinigungs-Vertrages vom 8. Juli 1867. noch ausgeschlossen ist (Bef. v. 18. Nov. lit. c.) 794.
- Brennereien**, subsidiarische Haftung des Brennerei-Unternehmers für Zuwiderhandlungen gegen die Brauntwein-

Brennereien, (Fortf.)

weinsteuergesetze durch Verwalter, Gewerbegehilfen und Hausgenossen (G. v. 8. Juli) 616—618. — besondere Bestimmungen für Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck, Großherzogthum Hessen und für die zum Zollverein gehörigen Hamburgischen Gebietstheile (G. v. 8. Juli §. 66.) 608. — s. auch Branntweinsteuer.

Bücher der Genossenschaften, Führung und Aufbewahrung derselben (G. v. 4. Juli §§. 26. 28. 50.) 643.

Bundesanleihe, Verwaltung der Bundesanleihe von 10 Millionen Thaler (G. v. 19. Juni) 520—522. — Ausgabe verzinslicher Schatzanweisungen (N. E. v. 4. Juli) 661.

Bundesgesandte (Botschafter, Geschäftsträger etc.), Ernennung derselben bei auswärtigen Mächten (Nr. 33—37.) 1—2. (Nr. 48—56.) 6—11. (Nr. 62.) 14. (Nr. 65.) 22. (Nr. 90.) 182. (Nr. 114.) 514. (Nr. 125.) 562.

Gesandte fremder Mächte, s. Gesandte.

Bundeshaushalt, Abänderung des Etats für 1868 (G. v. 30. März) 35.

Feststellung des Haushalts-Etats für 1869. (G. v. 29. Juni) 663—692.

Kontrolle des Bundeshaushalts für 1867—1869. (G. v. 4. Juli) 659.

Bundeskanzler, demselben wird der Vorsitz in dem Bundesrathe des Zollvereins übertragen (N. E. v. 16. Nov. 67.) 13.

Dem Bundeskanzler steht die obere Leitung bei Verwaltung der Bundesanleihe von 10 Millionen Thaler zu (G. v. 19. Juni §. 2.) 520.

Der Bundeskanzler hat die Instruktion für den Rechnungshof des Norddeutschen Bundes zu erlassen (G. v. 4. Juli §. 5.) 660.

Bundeskanzleramt, bei demselben sind die dem Präsidium des Zollvereins überwiesenen Angelegenheiten zu bearbeiten (N. E. v. 16. Nov. 67.) 13.

Bundeskonsuln (General-Konsuln, Vize-Konsuln), Ernennung zu Bundeskonsuln (Nr. 42.) 4. (Nr. 74. 75.) 33. (Nr. 82. 83.) 57—58. (Nr. 97.) 287. (Nr. 100. 101.) 326—328. (Nr. 104.) 344. (Nr. 108.) 493. (Nr. 112. 113.) 513—514. (Nr. 119.) 524. (Nr. 122.) 554. (Nr. 126. 127.) 562—564. (Nr. 138.) 662. (Nr. 144. 146. 147. 149—154.) 723—726. (Nr. 157. 158. 160.) 735 bis 737. (Nr. 164—167.) 781. (Nr. 170—177. 179 bis 183.) 785. (Nr. 188—193.) 796. (Nr. 199. 200.) 801. (Nr. 206. 210. 211.) 892—894. (Nr. 213—215.) 902.

Provisorischer Gebührentarif für die Konsuln des Norddeutschen Bundes (Tarif u. Bef. v. 15. März) 28—32.

Konsuln auswärtiger Mächte, s. Konsuln.

Bundes-Präsidium, die neuen Mitglieder des Rechnungshofes für den Norddeutschen Bund werden vom Bundes-Präsidium angestellt (G. v. 4. Juli §. 2.) 659.

Bundesrath 1) des Norddeutschen Bundes.

Einberufung des Bundesrathes (B. v. 4. März) 23.

Ernennung von Bevollmächtigten (Bef. v. 15. Febr.)

5. (Bef. v. 28. Febr.) 15. (Bef. v. 10. Nov.) 791. (Bef. v. 23. Nov.) 799. (Bef. v. 3. Dez.) 890.

Ernennung dreier Mitglieder des Bundesrathes zu Mitgliedern der Bundesschulden-Kommission (G. v. 19. Juni §§. 4—7.) 521.

Der Bundesrath hat die neuen Mitglieder des Rechnungshofes für den Norddeutschen Bund zu wählen (G. v. 4. Juli §. 2.) 659.

2) Bundesrath des Deutschen Zollvereins.

Einberufung des Bundesrathes (B. v. 22. Febr.) 14.

Ernennung der Bevollmächtigten zum Bundesrathe des Zollvereins (Bef. v. 28. Febr.) 19—21. (Bef. v. 7. März) 27. (Bef. v. 15. April) 158. (Bef. v. 8. Mai) 232. (Bef. v. 10. Nov.) 792. (Bef. v. 23. Nov.) 800. (Bef. v. 3. Dez.) 891.

Der Vorsitz im Bundesrathe des Zollvereins wird dem Kanzler des Norddeutschen Bundes übertragen (N. E. v. 16. Nov. 67.) 13.

Bundesschulden-Kommission, Zusammensetzung und Funktionen derselben (G. v. 19. Juni §§. 4—7.) 521.

Bundestruppen, Bestimmungen über die Einquartierung derselben während des Friedenszustandes (G. v. 25. Juni) 803—888. — s. auch Militärpersonen, Offiziere etc.

Bürgerschulen, Verzeichniß der höheren Bürgerschulen, welche zur Ausstellung gültiger Zeugnisse für den einjährig-freiwilligen Militärdienst berechtigt sind (Bef. v. 2. Sept.) 763—780.

D.

Dänemark, Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Dänemark (v. 7. u. 9. April) 233—286.

Defagramm (oder Neu-Loth), enthält zehn Gramme (Maaß u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 6.) 729.

Defameter (oder Kette), enthält zehn Meter (Maaß u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. A.) 728.

Dezigramm, ist der zehnte Theil eines Gramms (Maaß u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 6.) 729.

Dienstgebäude der Behörden und Eisenbahnen, Befreiung derselben von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 3.) 805.

Dienstpferde der Bundestruppen, Beschaffung der nöthigen Stallung für dieselben während des Friedenszustandes (G. v. 25. Juni §. 2.) 803. (Regul. §§. 5. 7. Nr. 5; §. 10.) 816. (Tarif Nr. 14. 15.) 826. 828.

C.

Ehe, Aufhebung der polizeilichen Beschränkungen der Eheschließung. (G. v. 4. Mai) 225.

Eichung der Maaße und Gewichte (Maaß- u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 14—20. 23.) 731.

Eichungsämter, Errichtung und Geschäfte derselben (Maaß- u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 15—19.) 731.

Eichungsgebühren (Maaß- u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 15. 18.) 731.

Eichungskommission, Errichtung einer Normal-Eichungskommission in Berlin (Maaß- u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 18. 19. 23.) 732.

Eid, Eidesleistungen der Genossenschaften (G. v. 4. Juli §. 22.) 642.

Einquartierung, Bestimmungen über die Quartierleistung für die bewaffnete Macht während des Friedenszustandes (G. v. 25. Juni) 803—888.

Eisenbahnen, Befreiung der zum Betriebe der Eisenbahnen erforderlichen Gebäude von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 3.) 805.

Erfindungs-Patente (G. v. 8. Juli §. 6. Nr. 1.) 620.

Erwerbsgenossenschaften, f. Genossenschaften.

Essig, Besteuerung desselben in Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck und den zum Zollverein gehörenden Hamburgischen Gebietstheilen (G. v. 4. Juli §§. 1. 8. 39.) 565.

Etat des Norddeutschen Bundes, f. Bundeshaushalt. Etat der Militärverwaltung, f. Militär-Etat.

Exekution, Vollstreckung derselben gegen Mitglieder von Genossenschaften (G. v. 4. Juli §§. 13. 14. 16. 56. 57.) 639.

F.

Fahren, Bestimmung über den Betrieb öffentlicher Fahren (G. v. 8. Juli §. 6. Nr. 6.) 620.

Falliment einer Genossenschaft, f. Konkurs.

Faß (oder Hektoliter), enthält hundert Liter (Maaß- u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. C.) 728.

Feldjäger, Einquartierung und Servis derselben (G. v. 25. Juni §. 2.) 803. (Regul. §. 1. Nr. 1; §. 7. Nr. 4; §. 9.) 814. (Tarif Nr. 4.) 822. 824.

Feldwebel, Einquartierung derselben während des Friedenszustandes (G. v. 25. Juni §. 2.) 803. (Regul. §. 1. Nr. 1; §. 7. Nr. 4; §. 9.) 814. — Servis (Tarif Nr. 4.) 822. 824.

Feuerwerker, Einquartierung und Servis derselben (Regul. v. 25. Juni §. 1. Nr. 2; §. 9.) 814. (Tarif Nr. 5.) 822. 824.

Finkenwärder (Preußen), Einführung der Geseze vom 4. und 8. Juli über die Besteuerung des Braumalzes und des Brannntweins in der Elbinsel Finkenwärder-Blumenland (B. v. 19. Okt.) 783.

Firma der Genossenschaften (G. v. 4. Juli §§. 2—4. 11. 19. 45.) 634.

Freiwillige, Verzeichniß der höheren Lehranstalten, welche zur Ausstellung gültiger Zeugnisse für den einjährig freiwilligen Militärdienst berechtigt sind (Bef. v. 2. Sept.) 763—780.

Freundschaftsverträge, f. Handelsverträge.

G.

Gasmesser, Stempelung derselben (Maaß- u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 13.) 731.

Gebühren der Bundeskonsuln für Konsulatsgeschäfte (Tarif u. Bef. v. 15. März) 28—32.

Gefängnisaufstellen, Befreiung derselben von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 6.) 806.

Gehülfen, f. Gewerbegehilfen.

Geistliche, Genehmigung zu den Eheschließungen der Geistlichen (G. v. 4. Mai §. 2.) 226. — Vorschrift für Geistliche, welche bei einer Eheschließung amtlich mitzuwirken haben (ebend. §. 3.) 226. — f. auch Militairgeistliche.

Gemeinde-Abgaben, f. Kommunal-Abgaben.

Genehmigung der Polizeibehörde zum Gewerbebetriebe (G. v. 8. Juli §. 5.) 620.

General, Bestimmungen über die Einquartierung der Generale während des Friedenszustandes (Regul. v. 25. Juni §. 7. Nr. 1.) 817. — Servis für Generale (Tarif Nr. 1.) 822. 824. — f. auch Offiziere.

General-Auditeur der Armee, Servis desselben (Tarif v. 25. Juni Nr. 8.) 826. 828.

Generalkasse des Norddeutschen Bundes (Bef. v. 21. Jaar.) 1.

Generalstabsarzt der Armee, f. Militair-Aerzte.

Generalversammlungen der Genossenschaften (G. v. 4. Juli §§. 10. 21. 28—33. 46. 48.) 638.

Genossenschaften, privatrechtliche Stellung der Erwerbs- und Wirthschafts-Genossenschaften (G. v. 4. Juli) 633 bis 659.

Genossenschaftsregister, Eintragungen in dasselbe (G. v. 4. Juli §§. 4—8. 18. 23. 35—37. 41. 63. 69. 71.) 635.

Gerichtsstand der Genossenschaften (G. v. 4. Juli §§. 11. 35. 49. 56.) 638.

Gesandte, Befreiung der Wohnungen der Gesandten fremder Mächte von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 2.) 805.

Beglaubigung und Empfang auswärtiger Gesandten beim Norddeutschen Bunde (Nr. 38—41.) 3. (Nr. 57 bis 59.) 10—11. (Nr. 66.) 22. (Nr. 69. 70.) 25. (Nr. 80. 81.) 57. (Nr. 89.) 182. (Nr. 96.) 287. (Nr. 137.) 662. (Nr. 195.) 798. (Nr. 205.) 892.

Ernennung von Gesandten des Norddeutschen Bundes bei auswärtigen Mächten, s. Bundesgesandte.

Gesellen, sind in der Wahl ihrer Meister oder Arbeitgeber unbeschränkt (G. v. 8. Juli §. 4.) 619.

Gewerbe, Bestimmungen über den Betrieb der stehenden Gewerbe (G. v. 8. Juli) 619—620.

Gewerbeberechtigungen, Aufhebung des Rechts der Zünfte und kaufmännischen Korporationen, Andere von dem Betriebe eines Gewerbes auszuschließen (G. v. 8. Juli §. 1.) 619.

Gewerbegehilfen, Vertretungsverbindlichkeit der Brauereibesitzer für Kontraventionen ihrer Gehülfen gegen die Braumalzsteuergesetze (G. v. 8. Juli) 613—615. — besondere Bestimmungen für Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck und Hamburg (G. v. 4. Juli §. 34.) 577.

Subsidiarische Haftung der Brennereibesitzer für Kontraventionen ihrer Gehülfen gegen die Braumalzsteuergesetze (G. v. 8. Juli) 616—618. — besondere Bestimmungen für Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck, Hamburg und Großherzogthum Hessen (G. v. 8. Juli §. 66.) 608.

Gewerbegehilfen sind in der Wahl ihrer Meister und Arbeitgeber nicht beschränkt (G. v. 8. Juli §. 4.) 619. — Befugniß der Gewerbetreibenden, Gehülfen anzunehmen (ebend. §. 4. u. §. 6. Nr. 5.) 619.

Gewerbe-Legitimationskarten für die Staaten des Deutschen Zollvereins und für Oesterreich (Schluß-Prot. v. 9. März Nr. 13. und Formular A. u. B.) 484. 489. 491.

Gewerbetreibende, Nachweis der Befähigung zum Betriebe des Gewerbes, Befugniß zum Verkauf selbstverfertigter Waaren, zum Halten von Gesellen cc. (G. v. 8. Juli §§. 2—5.) 619.

Gewichtsordnung für den Norddeutschen Bund (v. 17. Aug.) 727—734.

Gottesdienst, Befreiung der zum Gottesdienste bestimmten Gebäude von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 5.) 806.

Gramm, ist der tausendste Theil des Kilogramms (Maaf- u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 6.) 729.

Gymnasien, Verzeichniß der Gymnasien und Progymnasien, welche zur Ausstellung gültiger Zeugnisse für den einjährig-freiwilligen Militärdienst berechtigt sind (Bef. v. 2. Sept.) 763—780.

Befreiung der Gymnasialgebäude von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 4.) 806.

H.

Haftbarkeit (Haftung), s. Vertretungsverbindlichkeit.

Hamburg (Hansestadt), Besteuerung des Biers, Essigs u. Malzes in den zum Zollverein gehörenden Hamburgischen Gebietstheilen (G. v. 4. Juli) 565—580. — Besteuerung des Branntweins (G. v. 8. Juli) 581—612. — Beide Gesetze treten am 11. August 1868. in Wirksamkeit (B. v. 29. Juli) 715. — Einführung dieser beiden Gesetze in den am 1. November dem Zollverein angeschlossenen Hamburgischen Gebietstheilen (B. v. 19. Okt.) 783.

In welchen Gebietstheilen der freien Stadt Hamburg die Anwendung der Art. 3—5. und 10—20. des Zollvereinsvertrages vom 8. Juli 1867. noch ausgeschlossen ist (Bef. v. 18. Nov. lit. d.) 795.

Hamsfelde (Preußen), Einführung der Gesetze vom 4. und 8. Juli 1868. über die Besteuerung des Braumalzes und des Branntweins in dem Dorfe Hamsfelde (B. v. 19. Okt.) 783.

Handelsgerichte, Funktionen derselben in Betreff der Genossenschaften (G. v. 4. Juli §§. 4. 6. 7. 18. 20. 23. 25. 37. 41. 48. 50. 63. 66. 70.) 635.

Handelsregister, die Genossenschaftsregister bilden einen Theil desselben (G. v. 4. Juli §. 4.) 635.

Handelsverträge, Freundschafts-, Handels- und Schiffahrts-Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und der Republik Liberia (v. 31. Okt. 67.) 289—300.

Handels- und Schiffahrts-Vertrag mit Spanien (v. 30. März) 499—513. — Zusätze zu demselben (Bef. v. 16. Juli) 714.

Handels- und Schiffahrts-Vertrag mit dem Kirchenstaat (v. 8. Mai) 621—631.

Handels- und Zollvertrag zwischen dem Deutschen Zollverein und Oesterreich (v. 9. März) 347—491.

Handwerker, Berechtigung derselben zum Verkauf selbstverfertigter Waaren, zum Halten von Gesellen, Lehrlingen cc. (G. v. 8. Juli §§. 3. 4.) 619.

Hannover (Stadt), von dem Geschäftsbereich der Ober-Postdirektion in Hannover werden die Landdrosteien Aurich und Osnabrück abgezweigt und der Ober-Postdirektion in Oldenburg zugelegt (N. E. v. 25. Nov.) 889.

Hauptleute, Bestimmungen über die Einquartierung derselben während des Friedenszustandes (Regul. v. 25. Juni §. 7. Nr. 3.) 818. — Servis für Hauptleute (Tarif Nr. 3.) 822. 824. — s. auch Offiziere.

Hauptverwaltung der Preussischen Staatsschulden, derselben wird die Verwaltung der Bundesanleihe von 10 Millionen Thaler übertragen (G. v. 19. Juni §§. 1. ff.) 520.

Hausgenossen, Vertretungs-Verbindlichkeit der Brauereibesitzer für Kontraventionen ihrer Hausgenossen gegen die Braumalzsteuergesetze (G. v. 8. Juli) 613—615. — besondere Bestimmungen für Mecklenburg, Pauenburg, Lübeck und Hamburg (G. v. 4. Juli §. 34.) 577.

Subsidiarische Haftung der Brennereibesitzer für Kontraventionen ihrer Hausgenossen gegen die Brauntweinsteuergesetze (G. v. 8. Juli) 616—618. — besondere Bestimmungen für Mecklenburg, Pauenburg, Lübeck, Hamburg und Großherzogthum Hessen (G. v. 8. Juli §. 66.) 608.

Hebammen, haben den Nachweis der Befähigung zum Betriebe ihres Gewerbes zu führen (G. v. 8. Juli §. 2.) 619.

Hektar, enthält zehntausend Quadratmeter (Maaß. und Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. B.) 728.

Hektoliter (oder Faß), enthält hundert Liter (Maaß. und Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. C.) 728. — Stempelung desselben (ebend. Art. 14.) 731.

Hessen (Großherzogthum), Besteuerung des Brauntweins in dem zum Norddeutschen Bunde gehörenden Theil des Großherzogthums Hessen (G. v. 8. Juli) 581—612.

Hohenfelde (Preußen), Einführung der Gesetze vom 4. und 8. Juli 1868. über die Besteuerung des Braumalzes und des Brauntweins in dem Dorfe Hohenfelde (B. v. 19. Okt.) 783.

Hohenzollern (Fürstenthümer), Erhebung der Brauntweinsteuer in den Hohenzollernschen Landen (G. v. 4. Mai) 227—231.

Bestrafung der Zollvergehen (G. v. 18. Mai §. 9.) 332.

I.

Indigenat, Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und den Vereinigten Staaten von Amerika über das Indigenat derjenigen Personen, welche von einem Gebiete in das andere einwandern (v. 22. Febr.) 333—337.

Intendanturbeamte beim Militair, Servis derselben (Tarif v. 25. Juni Nr. 8—10.) 826. 828.

Juden, Aufhebung der polizeilichen Beschränkungen bei Eheschließungen der Juden (G. v. 4. Mai §. 2.) 226.

Kanne (oder Eiter), ist der tausendste Theil des Kubikmeters (Maaß. und Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. C.) 731.

Kapellen, Befreiung derselben von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 5.) 806.

Kassengeschäfte des Norddeutschen Bundes, Wahrnehmung derselben durch die Generalkasse (Bef. v. 21. Janr.) 1.

Kataster der zur Einquartierung von Bundestruppen geeigneten Gebäude (G. v. 25. Juni §. 6.) 807.

Kaufleute, Genossenschaften gelten als Kaufleute (G. v. 4. Juli §. 11.) 638.

Kaufmännische Korporationen, Aufhebung des Rechts derselben, Andere von dem Betriebe eines Gewerbes auszuschließen (G. v. 8. Juli §. 1.) 619.

Kette (oder Dekameter), enthält zehn Meter (Maaß. und Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. A.) 728.

Kilogramm (zwei Pfund), bildet die Einheit des Gewichts (Maaß. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 6.) 729.

Kilometer, enthält tausend Meter (Maaß. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. A.) 728.

Kinder, Bewilligung von Unterstügungen an die hinterbliebenen Kinder der Offiziere und oberen Militärbeamten der vormaligen Schleswig-Holsteinischen Armee (G. v. 14. Juni) 515—519.

Kirchen, Befreiung derselben von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 5.) 806.

Kirchenstaat, Handels- und Schifffahrts-Vertrag zwischen dem Deutschen Zollverein und dem Kirchenstaat (v. 8. Mai) 621—631.

Kirchwärder (Landschaft), Einführung der Gesetze vom 4. u. 8. Juli 1868. über die Besteuerung des Braumalzes und des Brauntweins in dem Preussischen Antheil der Landschaft Kirchwärder (B. v. 19. Okt.) 783.

Klagen der Genossenschaften (G. v. 4. Juli §. 11.) 638. — Klagen gegen die Mitglieder derselben (ebend. §§. 56. 63. bis 65.) 655.

Köthel (Preußen), Einführung der Gesetze vom 4. u. 8. Juli 1868. über die Besteuerung des Braumalzes und des Brauntweins in dem Dorfe Köthel (B. v. 19. Okt.) 783.

Kommunal-Abgaben (Kommunal-Lasten, Auflagen), in wie weit Militärpersonen und Militärbeamte zu den Kommunal-Auflagen beizutragen verpflichtet sind (B. v. 22. Dez.) 895. (B. v. 23. Sept. 67.) 896—901.

Konkurs einer Genossenschaft (G. v. 4. Juli §§. 12. 34. 37. 51—57.) 638.

Konsuln (General-Konsuln, Vize-Konsuln), Befreiung der Wohnungen der Berufs-Konsuln fremder Mächte von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 2.) 805.

Ertheilung des Exequatur an Konsuln auswärtiger Mächte (Nr. 43—46.) 4. (Nr. 71.) 25. (Nr. 109.) 493. (Nr. 115.) 514. (Nr. 120.) 526. (Nr. 145. 148. 155.) 723. 724. (Nr. 159. 161.) 737. (Nr. 168. 782. (Nr. 178. 184.) 788. 790. (Nr. 194.) 797. (Nr. 198.) 801. (Nr. 207 bis 209.) 892.

Konsuln des Norddeutschen Bundes, s. Bundes-Konsuln.

Konsumvereine (G. v. 4. Juli §. 1. Nr. 4.) 634. — s. Genossenschaften.

Konzession zum Gewerbebetriebe (G. v. 8. Juli §. 5.) 618.

Korporationen, s. Kaufmännische Korporationen.

Krankenhäuser, Befreiung derselben von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 6.) 806.

Kreditvereine (G. v. 4. Juli §. 1. Nr. 1.) 633. — s. Genossenschaften.

Kubikmeter (oder Kubikstab), bildet die Grundlage der Körpermaasse (Maaf. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. C.) 728.

L.

Land, die Unterscheidung zwischen Stadt und Land in Bezug auf den Gewerbebetrieb hört auf (G. v. 8. Juli §. 3.) 617.

Lauenburg (Herzogthum), Besteuerung des Biers, Effigs und Malzes in Lauenburg (G. v. 4. Juli) 565—580. — Besteuerung des Branntweins (G. v. 8. Juli) 581 bis 612. — beide Gesetze treten am 11. August 1868. in Wirksamkeit (B. v. 29. Juli) 715.

Lehranstalten, Verzeichniß der höheren Lehranstalten, welche zur Ausstellung gültiger Zeugnisse für den einjährig-freiwilligen Militärdienst berechtigt sind (Bek. v. 2. Sept.) 763—780.

Lehrer, Genehmigung zu den Eheschließungen der Lehrer (G. v. 4. Mai §. 2.) 226.

Lehrlinge, Befugniß der Gewerbetreibenden, Lehrlinge zu halten (G. v. 8. Juli §. 4. u. §. 6. Nr. 4. u. 5.) 619.

Liberia (Republik), Freundschafts-, Handels- und Schiffahrts-Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und der Republik Liberia (v. 31. Okt. 67.) 289—300.

Lieutenant, Bestimmungen über die Einquartierung der Lieutenants während des Friedenszustandes (Regul. v. 25. Juni §. 7. Nr. 3.) 818. — Servis für den Lieutenant (Tarif Nr. 3.) 822. 224. — s. auch Offiziere.

Liquidation der Genossenschaften (G. v. 4. Juli §§. 40 bis 62.) 649.

Liquidatoren der Genossenschaften (G. v. 4. Juli §§. 40 bis 46. 48. 51. 61. 66.) 649.

Liter (oder Ranne), ist der tausendste Theil des Kubimeters (Maaf. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. C.) 728. — Stempelung der Liter (ebend. Art. 14.) 731.

Lootsen, Nachweis der Befähigung zum Betriebe ihres Gewerbes (G. v. 8. Juli §. 2.) 619.

Loth, das Neu-Loth oder Dekagramm enthält zehn Gramme (Maaf. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 6.) 729.

Lübeck (Hansestadt), Besteuerung des Biers, Effigs und Malzes in Lübeck (G. v. 4. Juli) 565—580. — Besteuerung des Branntweins (G. v. 8. Juli) 581—612. — beide Gesetze treten am 11. August 1868. in Wirksamkeit (B. v. 29. Juli) 715.

Luzemburg (Großherzogthum), Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Luxemburg (v. 23. Nov. 67.) 159—181. 223.

Telegraphen-Vertrag mit Luxemburg (v. 25. u. 28. Mai) 557—562.

M.

Maaf- und Gewichts-Ordnung für den Norddeutschen Bund (v. 17. Aug.) 727—734.

Malz, s. Braumalz.

Mecklenburg-Schwerin, Besteuerung des Biers, Effigs und Malzes in Mecklenburg-Schwerin (G. v. 4. Juli) 565—580. — Besteuerung des Branntweins (G. v. 8. Juli) 581—612. — beide Gesetze treten am 11. August 1868. in Wirksamkeit (B. v. 29. Juli) 715.

Mecklenburg-Strelitz, Besteuerung des Biers, Effigs und Malzes in Mecklenburg-Strelitz (G. v. 4. Juli) 565 bis 580. — Besteuerung des Branntweins (G. v. 8. Juli) 581—612. — beide Gesetze treten am 11. August 1868. in Wirksamkeit (B. v. 29. Juli) 715.

Medizinalgewicht, ein abweichendes Medizinalgewicht findet nicht weiter statt (Maaf. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 7.) 729.

Meile, enthält 7500 Meter (Maaf. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 4.) 729.

Meter (Stab), ist die Grundlage des Maafes und Gewichts (Maaf. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 1.) 727. — Das Meter oder der Stab bildet die Einheit der Längenmaasse (ebend. Art. 3. A.) 728.

Militair-Aerzte, Servis derselben (Tarif v. 25. Juni Nr. 8—11.) 826. 828.

In wie weit die Militair-Aerzte zu den Kommunal-lasten beizutragen verpflichtet sind (B. v. 22. Dez.) 895. (B. v. 23. Sept. 67. §. 1. Nr. 1. §§. 9. 11.) 897.

Militairbeamte, Bestimmungen über die Einquartierung derselben während des Friedenszustandes (G. v. 25. Juni §. 2. Nr. 2.) 804. (Regul. §. 1. Nr. 1. u. 2; §. 7. Nr. 2. u. 3.) 814. — Servis für Militairbeamte (Tarif Nr. 8—13.) 826. 828.

In wie weit die Militairbeamten zu den Kommunal-lasten beizutragen verpflichtet sind (B. v. 22. Dez.) 895. (B. v. 23. Sept. 67. §. 1. Nr. 4; §§. 2. ff.) 897.

Verwilligung von Pensionen und Unterstützungen an obere Militairbeamte der vormaligen Schleswig-Holsteinischen Armee, sowie an deren Wittwen und Waisen (G. v. 14. Juni) 515—519.

Militair-Stat für 1869. (B. v. 29. Juni) 693—713.

Militairgeistliche, Servis derselben (Tarif v. 25. Juni Nr. 9. u. 10.) 826. 828.

In wie weit Militairgeistliche zu den Kommunal-lasten beizutragen verpflichtet sind (B. v. 22. Dez.) 895. (B. v. 23. Sept. 67. §. 1. Nr. 3; §§. 9—12.) 897.

Militairpersonen, Eheschließungen der Militairpersonen (G. v. 4. Mai §. 2.) 226.

Bestimmungen über die Einquartierung der Militairpersonen während des Friedenszustandes (G. v. 25. Juni) 803—888.

Befreiung der Militairpersonen von den Kommunal-Abgaben (B. v. 22. Dez.) 895. (B. v. 23. Sept. 67. §. 1. Nr. 1. u. §. 11.) 897.

Militair-Speiseanstalten, Befreiung derselben von Gemeinde-Abgaben (B. v. 22. Dez.) 895. (B. v. 23. Sept. 67. §. 11.) 900.

Milligramm, ist der tausendste Theil eines Gramms (Maaß u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 6.) 729.

Millimeter (oder Strich), ist der tausendste Theil des Meters (Maaß u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. A.) 728.

Münzgewicht bleibt unverändert (Maaß u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 8.) 730.

Museum, Befreiung der Museen von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 4.) 806.

N.

Naturalisation, s. Staatsangehörigkeit.

Neubanten, Befreiung neuer Gebäude von der Einquartierung in den ersten zwei Jahren (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 7.) 806.

Neuloth, s. Loth.

Neuzoll, s. Zentimeter.

Nordamerika, s. Amerika.

Normal-Eichungskommission, s. Eichungskommission.

Normalgewichte, Herstellung und Erhaltung derselben (Maaß u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 9. 15. 17. 18.) 730.

Normalmaasse, Herstellung und Erhaltung derselben (Maaß u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 9. 15. 17. 18.) 730.

Norwegen, Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Norwegen (v. 17. Febr.) 183—224.

Notare, haben den Nachweis der Befähigung zum Betriebe ihres Gewerbes zu führen (G. v. 8. Juli §. 2.) 619.

O.

Oberfeuerwerker, Einquartierung und Servis derselben (G. v. 25. Juni §. 2.) 803. (Regul. §. 1. Nr. 1; §. 7. Nr. 4; §. 9.) 814. (Tarif Nr. 4.) 822. 824. — s. auch Feldwebel.

Oberjäger, s. Unteroffiziere.

Ober-Postdirektionen, Aufhebung der Ober-Postdirektion in Stralsund und Vereinigung derselben mit der Ober-Postdirektion in Stettin (A. E. v. 10. Juni) 523.

Abzweigung der Landdrosteien Aurich und Osnabrück von dem Geschäftsbereich der Ober-Postdirektion in Hannover, und Zulegung derselben zu dem Geschäftsbezirk der Ober-Postdirektion in Oldenburg (A. E. v. 25. Nov.) 889.

Ober-Rechnungskammer, der Chef-Präsident der Preussischen Ober-Rechnungskammer ist Mitglied der Bundesschulden-Kommission (G. v. 19. Juni §. 4.) 521.

Die Kontrolle des Bundeshaushalts wird von der Ober-Rechnungskammer unter der Bezeichnung: Rechnungshof des Norddeutschen Bundes geführt (G. v. 4. Juli §§. 1—4.) 659.

Oesterreich, Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden einerseits und Oesterreich andererseits (v. 23. Nov. 67.) 106—151. — Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Oesterreich über die geschlossenen Posttransite (v. 30. Nov. 67.) 152—157.

Handels- und Zollvertrag zwischen dem Deutschen Zollverein und Oesterreich (v. 9. März) 347—491. — Zollartikel (ebend.) 462—471.

Offiziere, Bestimmungen über die Einquartierung der Offiziere während des Friedenszustandes (G. v. 25. Juni §. 2. Nr. 2.) 804. (Regul. §§. 7. 8. 13.) 817. (Tarif Nr. 3.) 822. 824.

Offiziere, (Fortf.)

In wie weit Offiziere zu den Kommunallasten beizutragen verpflichtet sind (B. v. 22. Dez.) 895. (B. v. 23. Sept. 67. §. 1. Nr. 2; §§. 9. 11. 12.) 897.

Bewilligung von Pensionen und Unterstützungen an Offiziere der vormaligen Schleswig-Holsteinischen Armee, sowie an deren Wittwen und Waisen (G. v. 14. Juni) 515—519.

Oldenburg (Großherzogthum), im Hafenorte Brake ist die Anwendung der Art. 3—5. und 10—20. des Zollvereinigungs-Vertrages vom 8. Juli 1867. noch ausgeschlossen (Bef. v. 18. Nov. lit. b.) 794.

Oldenburg (Stadt), dem Geschäftsbereich der Ober-Postdirektion in Oldenburg werden die Landdrosteien Aurich und Osnabrück zugelegt (A. E. v. 25. Nov.) 889.

Osnabrück (Landdrostei), gehört in Postangelegenheiten zum Geschäftsbereich der Ober-Postdirektion in Oldenburg (A. E. v. 25. Nov.) 889.

Overhaken (Preußen), Einführung der Geseze vom 4. und 8. Juli 1868. über die Besteuerung des Braumalzes und des Branntweins in der Elbinsel Overhaken (B. v. 19. Okt.) 783.

P.

Pensionen, Bewilligung von Pensionen an Offiziere und obere Militärbeamte der vormaligen Schleswig-Holsteinischen Armee, sowie an deren Wittwen und Waisen (v. 14. Juni) 515—519. — Pensionirte Offiziere, s. Offiziere.

Pensionsbeiträge der Beamten, Absezung derselben vom Etat (G. v. 30. März) 35.

Personalarrest, in welchen Fällen derselbe aufgehoben und noch zulässig ist (G. v. 29. Mai §§. 1—3.) 345.

Pferde, s. Dienstpferde.

Pfund, ist ein halbes Kilogramm (Maaf. und Gew. D. v. 17. Aug. Art. 6.) 729.

Polizeiliche Genehmigung zum Betriebe eines Gewerbes (G. v. 8. Juli §. 5.) 620.

Portepeseführiche, Bestimmungen über die Einquartierung derselben während des Friedenszustandes (Regul. v. 25. Juni §. 1. Nr. 2; §. 9.) 814. — Servis für Portepeseführiche (Tarif Nr. 5.) 822. 824.

Postverträge, Konvention zwischen den Postverwaltungen des Norddeutschen Bundes und den Vereinigten Staaten von Nord-Amerika zur Erleichterung des gegenseitigen Postverkehrs (v. 21. Okt. 67.) 37—54.

Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden (v. 23. Nov. 67.) 59—105.

Postverträge, (Fortf.)

Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden einerseits und Oesterreich andererseits (v. 23. Nov. 67.) 106—151. — Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Oesterreich über die geschlossenen Posttransite (v. 30. Nov. 67.) 152—157.

Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Luxemburg (v. 23. Nov.) 159—181. 223.

Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Norwegen (v. 17. Febr.) 183—224.

Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Dänemark (v. 7. u. 9. April) 233—286.

Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Belgien, betreffend den gegenseitigen Austausch von kleinen Paketen und Geldsendungen (v. 26. März) 301—325. — Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Belgien (v. 29. Mai) 527—554.

Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden einerseits und der Schweiz andererseits (v. 11. April) 739—762.

Preußen (Königreich), Einführung der Geseze vom 4. u. 8. Juli 1868. über die Besteuerung des Braumalzes und des Branntweins in verschiedenen Preussischen Gebietstheilen (B. v. 19. Okt.) 783.

In welchen Preussischen Gebietstheilen die Anwendung der Art. 3—5. und 10—20. des Zollvereinigungs-Vertrages vom 8. Juli 1867. noch ausgeschlossen ist (Bef. v. 18. Nov. lit. a.) 794.

Proghymnasien, s. Gymnasien.

Prozesse der Genossenschaften, Bestimmungen über das Verfahren (G. v. 4. Juli §§. 11. 17. 29. 43.) 638.

Prüfungen, in welchen Fällen noch ein Nachweis der Befähigung zum Betriebe eines Gewerbes erforderlich ist (G. v. 8. Juli §. 2.) 619.

Q.

Quadratmeter (oder Quadratstab), bildet die Einheit der Flächenmaafze (Maaf. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. B.) 728.

Qualifikations-Attest, s. Befähigungs-Nachweis.

Quartierleistung für die bewaffnete Macht, s. Einquartierung.

R.

Realschulen, Verzeichniß der Realschulen, welche zur Ausstellung gültiger Zeugnisse für den einjährig-freiwilligen Militärdienst berechtigt sind (Bef. v. 2. Sept.) 763. 773, 777.

- Rechnungshof** des Norddeutschen Bundes (G. v. 4. Juli §§. 1—4.) 659.
- Regentenhäuser**, Befreiung der den Mitgliedern regierender Familien gehörigen Gebäude von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 1. a.) 805.
- Reichsstände** (Standesherrn), Befreiung ihrer Gebäude von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 1. lit. b.) 805.
- Reichstag** des Norddeutschen Bundes, Einberufung desselben (B. v. 4. März) 24.
Ernennung dreier Mitglieder des Reichstages zu Mitgliedern der Bundesschulden-Kommission (G. v. 19. Juni §§. 4—7.) 521.
- Reserve-Mannschaften**, Unterstützung der Familien der zum Dienste einberufenen Mannschaften der Ersatz-Reserve (G. v. 8. April) 55.
- Rittmeister**, Bestimmungen über die Einquartierung derselben während des Friedenszustandes (Regul. v. 25. Juni §. 7. Nr. 3.) 818. — Servis für Rittmeister (Tarif Nr. 3.) 822, 824. — f. auch Offiziere.
- S.** (Sachregister) 8. a. ①
- Schaganweisungen**, Ausgabe verzinslicher Schaganweisungen auf die Bundesanleihe (M. G. v. 4. Juli) 661.
- Scheffel**, enthält funfzig Liter (Maaf. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. C.) 728.
- Schiffahrtsverträge**, f. Handelsverträge.
- Schiffer**, Nachweis der Befähigung zum Betriebe ihres Gewerbes (G. v. 8. Juli §. 2.) 619.
- Schleswig-Holstein**, Bewilligung von Pensionen und Unterstützungen an Offiziere und obere Militärbeamte der vormaligen Schleswig-Holsteinischen Armee, sowie an deren Wittwen und Waisen (G. v. 14. Juni) 515—519.
- Schoppen**, ist ein halbes Liter (Maaf. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. C.) 728.
- Schuldhaft**, Aufhebung derselben (G. v. 29. Mai) 345.
- Schulen**, Befreiung der Schulgebäude von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 4.) 806.
- Schweiz**, Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden einerseits und der Schweiz andererseits (v. 11. April) 739—762.
- Seeschiffe**, Schiffer und Steuerleute auf Seeschiffen haben den Nachweis der Befähigung zum Betriebe ihres Gewerbes zu führen (G. v. 8. Juli §. 2.) 619.
- Sergeanten**, f. Unteroffiziere.
- Servis** für die Einquartierung der Bundestruppen während des Friedenszustandes (G. v. 25. Juni §§. 3, 4, 15. 16.) 804. (Tarif) 821—888.
- Servisdeputationen**, Geschäfte derselben bei Einquartierung von Bundestruppen (G. v. 25. Juni §§. 5 bis 7.) 807.
- Sicherungsarrest**, in welchen Fällen derselbe zulässig ist (G. v. 29. Mai §. 2.) 345.
- Soldaten**, Bestimmungen über die Einquartierung gemeiner Soldaten (G. v. 25. Juni §. 2.) 803. (Regul. §. 1. Nr. 4; §. 4. c; §. 7. Nr. 4; §§. 9. 12—15.) 814. — Servis (Tarif Nr. 7.) 822, 824. — f. auch Militärpersonen.
- Spanien**, Handels- und Schiffahrtsvertrag mit Spanien (v. 30. März) 499—513. — Zusätze zu demselben (Bef. v. 16. Juli) 714.
- Spielbanken**, Schließung und Beschränkung der öffentlichen Spielbanken (G. v. 1. Juli) 555.
- Staatsangehörigkeit**, Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und den Vereinigten Staaten von Amerika über die Staatsangehörigkeit und Naturalisation der Personen, welche von dem einen Gebiete in das andere einwandern (v. 22. Febr.) 333—337.
- Stab**, f. Meter.
- Stabsoffiziere**, Bestimmungen über die Einquartierung derselben während des Friedenszustandes (Regul. v. 25. Juni §. 7. Nr. 2.) 817. — Servis für Stabsoffiziere (Tarif Nr. 2.) 822, 824. — f. auch Offiziere.
- Stabstrompeter** (Stabshornisten, Stabshautboisten), Einquartierung und Servis derselben (Regul. v. 25. Juni §. 1. Nr. 2; §. 9.) 814. (Tarif Nr. 5.) 822, 824.
- Städte**, die Unterscheidung zwischen Stadt und Land in Bezug auf den Gewerbebetrieb hört auf (G. v. 8. Juli §. 3.) 619.
- Stallung** für die Dienstpferde der Bundestruppen während des Friedenszustandes (G. v. 25. Juni §. 2.) 803. (Regul. §§. 5, 7. Nr. 5; §. 10.) 816. (Tarif Nr. 14, 15.) 826, 828.
- Standesherrn**, f. Reichsstände.
- Stempel**, Anwendung gestempelter Maße, Gewichte und Waagen etc. (Maaf. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 10—20.) 730.
- Stettin** (Pommern), Vereinigung der Ober-Postdirektion in Stralsund mit der in Stettin (M. G. v. 10. Juni) 523.
- Steuergesetze** über Braumalz, Branntweinsteuer etc., f. diese.
- Steuerleute** auf Seeschiffen, haben den Nachweis der Befähigung zum Betriebe ihres Gewerbes zu führen (G. v. 8. Juli §. 2.) 619.
- Stiftungen**, Befreiung der oben milden Stiftungen gehörigen Gebäude von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 6.) 806.

Strafbestimmungen gegen die Vorsteher von Genossenschaften (G. v. 4. Juli §§. 27, 66—68.) 643.

Stralsund (Pommern), Aufhebung der Ober-Postdirektion in Stralsund und Vereinigung derselben mit der Ober-Postdirektion in Stettin (A. G. v. 10. Juni) 523.

Strich (oder Millimeter), ist der tausendste Theil des Meters (Maaf- und Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. A.) 728.

T.

Taback, Besteuerung desselben (G. v. 26. Mai) 495 bis 498.

Tambour, s. Unteroffiziere, Soldaten.

Telegraphen-Vertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde und Luxemburg (v. 25. u. 28. Mai) 557—562.

Thermometer, Anwendung gestempelter Thermometer bei dem Verkauf weingeistiger Flüssigkeiten (Maaf- u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 11.) 730.

Tonne, enthält 1000 Kilogramm oder 2000 Pfund (Maaf- und Gew. D. v. 17. Aug. Art. 6.) 729.

Trompeter (Hornisten, Sautboisten), s. Unteroffiziere, Soldaten.

U.

Universitäten, Befreiung der Universitätsgebäude von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 4.) 806.

Unteroffiziere, Bestimmungen über die Einquartierung derselben während des Friedenszustandes (Regul. v. 25. Juni §. 1. Nr. 3.) 814. — Servis für Unteroffiziere (Tarif Nr. 6.) 822, 824.

Unterstützung der bedürftigen Familien der zum Dienste einberufenen Mannschaften der Ersatz-Reserve (G. v. 8. April) 55.

Bewilligung von Unterstützungen an Offiziere und obere Militärbeamte der vormaligen Schleswig-Holsteinischen Armee, sowie an deren Wittwen und Waisen (G. v. 14. Juni) 515—519.

Urgewicht (Maaf- und Gew. D. v. 17. Aug. Art. 5.) 729.

Urmaaf (Maaf- und Gew. D. v. 17. Aug. Art. 2.) 727.

V.

Verjährung der Klage gegen Mitglieder einer Genossenschaft (G. v. 4. Juli §§. 63—65.) 656.

Verjährung der Ansprüche wegen Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 17.) 812.

Vertretungsverbindlichkeit der Brauereibesitzer für Kontraventionen ihrer Verwalter, Gewerbegehilfen und Hausgenossen gegen die Brau- und Steuererlasse (G. v. 8. Juli) 613—615. — besondere Bestimmungen für Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck und Hamburg (G. v. 8. Juli §. 34.) 577.

Subsidiarische Haftung der Brennereibesitzer für Kontraventionen ihrer Verwalter, Gewerbegehilfen und Hausgenossen gegen die Branntweinsteuererlasse (G. v. 8. Juli) 616—618. — besondere Bestimmungen für Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck, Hamburg und Großherzogthum Hessen (G. v. 8. Juli §. 66.) 608.

Verwalter, subsidiarische Haftung der Brauereibesitzer für Kontraventionen ihrer Verwalter gegen die Brau- und Steuererlasse (G. v. 8. Juli) 613—615. — besondere Bestimmungen für Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck und Hamburg (G. v. 8. Juli §. 34.) 577.

Vertretungsverbindlichkeit der Brennereibesitzer für Kontraventionen ihrer Verwalter gegen die Branntweinsteuererlasse (G. v. 8. Juli) 616—618. — besondere Bestimmungen für Mecklenburg, Lauenburg, Lübeck, Hamburg und Großherzogthum Hessen (G. v. 8. Juli §. 66.) 608.

Verwaltungs-rath der Genossenschaften, s. Aufsichts-rath.

Vorschufsvereine (G. v. 4. Juli §. 1. Nr. 1.) 633. — s. Genossenschaften.

W.

Waagen, der Gebrauch angestempelter oder unrichtiger Waagen ist untersagt (Maaf- u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 10, 18.) 730.

Wachtmeister, Einquartierung und Servis derselben (G. v. 25. Juni §. 2.) 803. (Regul. §. 1. Nr. 1; §. 7. Nr. 4; §. 9.) 814. (Tarif Nr. 4.) 822, 824.

Waisen, s. Kinder.

Waisenhäuser, Befreiung derselben von der Einquartierung (G. v. 25. Juni §. 4. Nr. 6.) 806.

Wein, Verkauf von Wein in Fässern, Stempelung des Rauminhalts (Maaf- u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 12.) 730.

Weingeist, Verkauf weingeistiger Flüssigkeiten nach dem Stärtegrade (Maaß. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 11.) 730.

Wirthschaftsgenossenschaften, s. Genossenschaften.

Wittwen, in wie weit die Wittwen von Militairpersonen und Militairbeamten zu den Kommunallasten beizutragen verpflichtet sind (B. v. 22. Dez.) 895. (B. v. 23. Sept. 67. §. 1. Nr. 5; §. 11.) 898.

Bewilligung von Pensionen und Unterstützungen an die Wittwen der Offiziere und oberen Militairbeamten der vormaligen Schleswig-Holsteinischen Armee (G. v. 14. Juni) 515—519.

Wohnungen, Vereine zur Herstellung von Wohnungen für ihre Mitglieder (G. v. 4. Juli §. 1. Nr. 5.) 634. — s. Genossenschaften.

Württemberg (Königreich), Postvertrag zwischen dem Norddeutschen Bunde, Bayern, Württemberg und Baden (v. 23. Nov. 67.) 59—105. — desgl. mit Oesterreich (v. 23. Nov. 67.) 106—151. — desgl. mit der Schweiz (v. 11. April) 739—762.

3.

Zahlungseinstellung einer Genossenschaft (G. v. 4. Juli §. 51.) 652.

Zentigramm, ist der hundertste Theil eines Gramms (Maaß. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 6.) 729.

Zentimeter (oder Neu-Zoll), ist der hundertste Theil des Meters (Maaß. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. A.) 728.

Zentner, enthält 100 Pfund oder 50 Kilogramme (Maaß. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 6.) 729.

Zoll, der Neu-Zoll oder Zentimeter ist der hundertste Theil des Meters (Maaß. u. Gew. D. v. 17. Aug. Art. 3. A.) 728.

Zollauschlüsse, Besteuerung des Braumalzes in den früher vom Zollverein ausgeschlossenen Landestheilen (G. v. 4. Juli) 565—580. — Besteuerung des Branntweins (G. v. 8. Juli) 581—612. — beide Gesetze treten am 11. Aug. 1868. in Wirksamkeit (B. v. 29. Juli) 715.

Zolldefraudationen, Zulassung des Gegenbeweises (G. v. 18. Mai §§. 7. 8.) 332.

Zollkartel zwischen dem Deutschen Zollverein und Oesterreich (v. 9. März Art. 10.) 353. 462—471.

Zollordnung, Abänderung einzelner Bestimmungen der Zollordnung (G. v. 18. Mai) 329—333.

Zollparlament, Einberufung desselben (B. v. 13. April) 56.

Zollstrafgesetz, Abänderungen einzelner Bestimmungen der Zollstrafgesetzgebung (G. v. 18. Mai) 329.

Zolltarif des Deutschen Zollvereins, Abänderung desselben (G. v. 25. Mai) 492.

Zollverein.

Handels- und Zollvertrag zwischen dem Zollverein und Oesterreich (v. 9. März) 347—491. — Zollkartel (ebend.) 462—471.

Handels- und Schiffsverkehrsvertrag mit Spanien (v. 30. März) 499—513.

Bundesrath des Zollvereins, s. Bundesrath.

Zollvereinigungs-Vertrag (v. 8. Juli 1867), Ausführung des Artikels 6. (Bef. v. 18. Nov.) 794 bis 795.

Zollvertrag zwischen dem Deutschen Zollverein und Oesterreich (v. 9. März) 347—491.

Zünfte, Aufhebung des Rechts der Zünfte, Andere von dem Betriebe eines Gewerbes auszuschließen (G. v. 8. Juli §. 1.) 619.

Zuzugsgeld, soll bei Eheschließungen von einer ortsfremden Braut nicht erhoben werden (G. v. 4. Mai §. 1.) 225.

WYKAZ OSNOWY

niemiecko-polskiego Zbioru Praw dla Związku północno-niemieckiego za rok 1868.

A.

Adwokaci, winni wykazać swą zdolność do sprawowania swego proceduru (Pr. z 8. Lipca §. 2.) 619.

Akuszerki, muszą wykazać uzdolnienie swe do sprawowania swego proceduru (Pr. z 8. Lipca) 619.

Alkoholomierz, używanie stęplowanych alkoholomierzy przy sprzedawaniu spirytusów (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 11.) 730.

Altona (Prusy), w Altonie nie zastosowują się na teraz jeszcze Art. 3—5. i 10—20. Traktatu celnego z 8. Lipca 1867. (Obw. z 18. List. lit. a.) 794.

Ambasadorzy, zob. Posłowie.

Ameryka, Konwencja pomiędzy administracjami pocztowymi Związku północno-niemieckiego a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej, dotycząca się ułatwienia wzajemnej komunikacji pocztowej (z 21. Paźdz. 67.) 37—54.

Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej, dotyczący się przynależności krajowej osób, które z jednego terytorium na drugie przywędrowują (z 22. Lut.) 333—337.

Traktat pomiędzy Prusami a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej, dotyczący się wydawa-

Ameryka (d. c.)
nia sobie zbiegłych zbrodniarzy (z 16. Czerw. 1852.) 338—344. — Rozciągnięcie traktatu tegoż na wszystkie państwa Związku północno - niemieckiego (Trakt. z 22. Lut. Art. 3.) 335.

Aptekarze, obowiązani są wykazać swe uzdolnienie do sprawowania proceduru swego (Pr. z 8. Lipca §. 2.) 619. — Aptekarze mają prawo przyjmować pomocników i uczni (tamże §. 6. No. 5.) 620.

Ar, obejmuje sto metrów kwadratowych (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. ad 3. B.) 728.

Asygnacje skarbowe, emisja asygnacji skarbowych jako pożyczka Związku (N. R. z 4. Lipca) 661.

Audytory, serwis dla audytorów jeneralnych, korpusowych, dywizyjnych i t. d. (Tar. z 25. Czerw. No. 8—10.) 836—838.

Aurich (starostwo), należy w sprawach pocztowych do obwodu wyższej dyrekcji pocztowej w Oldenburg (N. R. z 25. List.) 889.

Austria, Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wuerttembergią i Badenią z jedną a Austryą z drugiej strony (z 23. List. 67.) 106—151. — Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Austryą względem zawartych transito pocztowych (z 30. List. 67.) 152—157.

Traktat handlowy i celny pomiędzy niemieckim Związkiem celnym a Austryą (z 9. Marca) 347—491. — Kartel celny (tamże) 462—471.

B.

B.

Badenia (Wielkie Księstwo), Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Badenią, Bawaryą i Wuerttembergią (z 23. Listop. 67.) 59—105. — tak samo z Austryą (z 23. Listop. 67.) 106—151. — tak samo ze Szwajcaryą (z 11. Kwietn.) 739—762.

Bawarya (Królestwo), Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Badenią, Bawaryą i Wuerttembergią (z 23. Listop. 67.) 59—105. — tak samo z Austryą (z 23. Listop. 67.) 106—151. — tak samo ze Szwajcaryą (z 11. Kwietn.) 739—762.

Beczka (czyli hektolitr), zawiera sto litrów (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 3. C.) 728.

Beczka, obejmuje 1000 kilogramów czyli 2000 funtów (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 6.) 729.

Belgia, Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Belgią, tyczący się wzajemnej wymiany drobnych pakietów i przesyłek pieniężnych (z 26. Marca) 301—325. — Traktat pocztowy z Belgią (z 29. Maja) 527—554.

Biblioteki, nie ulegają ciężarowi inkwaterunkowemu (Pr. z 25. Czerw. §. 4. No. 4.) 806.

Bilans Towarzystw (Pr. z 4. Lipca §. 3. No. 6.) 635.

Brake (Oldenburg), w Brake nie zastosowują się na teraz jeszcze Art. 3—5. i 10—20. Traktatu celnego z 8. Lipca 1867. (Obw. z 18. List. lit. b.) 794.

Brema, w których częściach Bremy wyłączonem jest jeszcze zastosowanie Artykułów 3—5. i 10—20. Traktatu celnego z 8. Lipca 1867. (Obw. z 8. List. lit. c.) 794.

Browary, subsydiaryczne odpowiadanie przedsiębiorców browarów za kontrawencye przeciw ustawom co do podatku od siodu piwnego, popełnione przez ichż rzadców, pomocników w procederze i spółników domowych (Pr. z 8. Lipca) 613—615. — osobne postanowienia dla Mecklenburga, Lubeki i t. d. (Pr. z 4. Lipca) 577.

Budynki służbowe władz (i kolei żelaznych nie ulegają ciężarowi inkwaterunkowemu (Pr. z 25. Czerw. §. 4. No. 3.) 805.

Cal, nowy cal czyli centymetr jest setną częścią metru (Reg. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 3. A.) 728.

Cechy, zniesienie prawa cechów wykluczania innych od sprawowania pewnego procederu (Pr. z 8. Lipca §. 1.) 619.

Centygram, jest setną częścią gramu (Reg. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 6.) 729.

Centymetr, jest setną częścią metru (Reg. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 3. A.) 728.

Cetnar, zawiera 100 funtów czyli 50 kilogramów (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 6.) 729.

Cło, defraudacye celne (Pr. z 18. Maja) 332.

Kartel celny pomiędzy niemieckim Związkiem celnym a Austryą (z 9. Marca) 353.

Regulamin celny, zmiana niektórych postanowień jego (Pr. z 18. Maja) 329—333.

Parlament celny, zwołanie go (Rozp. z 13. Kwietn.) 56.

Taryfa celna niemieckiego Związku celnego, zmiana takowej (Pr. z 25. Maja) 492.

Cudzoziemcy, zawieranie małżeństw przez nich (Pr. z 4. Maja §. 4.) 226.

Czeladnicy, nie ulegają ograniczeniu przy wyborze swych majstrów i chlebobawców (Pr. z 8. Lipca §. 4.) 619.

D.

Dania, Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Danią (z 7. i 9. Kwietn.) 233—286.

Decygram, jest dziesiąta częścią gramu (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 6.) 729.

Deka-

Dekagram (czyli nowy łót), zawiera 10 gramów (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 6.) 729.

Dekametr (czyli pasmo), zawiera 10 metrów (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 3. A.) 728.

Długi, areszt o długi zniesiony (Pr. z 29. Maja) 345.

Domy chorych, nie ulegają ciężarowi inkwaterunkowemu (Pr. z 25. Czerw. §. 4.) 806.

Domy gry, zamknięcie i ograniczenie publicznych domów gry (Pr. z 1. Lipca) 555.

Domy ubogich, wolne są od ciężaru inkwaterunkowego (Pr. z 25. Czerw. §. 4. No. 6.) 806.

E.

Egzekucya, spełnianie jej na członkach Towarzystw (Pr. z 4. Lipca) 639.

Emerytura, przyzwoleń emerytur oficerom i wyższym urzędnikom wojskowym byłej armii Schleswicko-Holsteńskiej, jako i wdowom i sierotom po nich (Pr. z 14. Czerw.) 515—519.

Etat Związku, zmiana Etatu za rok 1868. (Pr. z 30. Marca) 35.

Ustanowienie Etatu Związku za rok 1869. (Pr. z 29. Czerw.) 663—692.

Kontrola nad Etem Związku za lata 1867—1869. (Pr. z 4. Lipca) 659.

F.

Feldweblowie, inkwaterunek i serwis dla takowych (Pr. z 25. Czerw. §. 2.) 803. (Regul. §. 1. No. 1.) 814.

Finkenwaerder (Prusy), zaprowadzenie tamże praw z 4. i 8. Lipca co do opodatkowania siodu piwnego i wódki (Rozp. z 19. Paźdz.) 783.

Firma Towarzystw (Pr. z 4. Lipca §§. 2—4. 11. 19. 45.) 634.

Forum sądowe Towarzystw (Pr. z 4. Lipca) 638.

Funt, jest pół kilogramu (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 6.) 729.

G.

Gazomierze, odstępowanie takowych (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 13.) 731.

Gimnazya, spis gimnazyi i progimnazyi, które uprawnione są do wystawiania ważnych zaświadczeń do jednoroocznej dobrowolnej służby wojskowej (Obw. z 2. Wrześn.) 763—780.

Budynki gimnazyalne wolne są od ciężaru inkwaterunkowego (Pr. z 25. Czerw. §. 4. No. 4.) 806.

Górnictwo, prawo co do sprawowania stałych procederów nie stosuje się do górnictwa (Pr. z 8. Lipca §. 6. No. 2.) 620.

Gorzelnie, subsydaryczne odpowiadanie przedsiębiorców gorzelników za kontrawencye przeciw ustawom co do podatku od wódki, popelnione przez ich rządów, pomocników procederowych i spółników domowych (Pr. z 8. Lipca) 616—618. — osobne postanowienia dla Mecklenburga, Lubeki i t. d. (Pr. z 8. Lipca §. 66.) 608.

zob. też wódka.

Gram, jest tysięczną częścią kilogramu (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 6.) 729.

H.

Hamburg (miasto hanzeatyckie), opodatkowanie piwa, octu i siodu w dzielnicach hamburskich, które do Związku celnego należą (Pr. z 4. Lipca) 565—580. — Opodatkowanie wódki (Pr. z 8. Lipca) 581—612. — Oba prawa nabierają mocy obowiązującej 11. Sierpnia 1868. (Rozp. z 29. Lipca) 715. — Zaprowadzenie obu praw tychże w tych częściach kraju ham-

Hamburg [miasto hanzeatyckie], (d. c.) hamburskiego, które 1. Listopada do Związku celnego przystąpiły (Rozp. z 19. Paźdz.) 783.

Hamfelde (Prusy), zaprowadzenie praw z 4. i 8. Lipca 1868. co do opodatkowania słołu piwnego i wódki w Hamfelde (Rozp. z 19. Paźdz.) 783.

Handlowe rejestra, rejestra Towarzystw tworzą część takowych (Pr. z 4. Lipca §. 4.) 635.

Handlowe sądy, ich funkcyje w obec Towarzystw (Pr. z 4. Lipca §§. 4 sq.) 635.

Handlowe traktaty. Traktat przyjaźni, handlu i żeglugi pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Rzeczpospolitą Liberią (z 31. Paźdz. 67.) 289—300.

Traktat handlu i żeglugi z Hiszpanią (z 30. Marca) 499—513. — Dodatki doń (Obw. z 16. Lipca) 714.

Traktat handlu i żeglugi z Państwem Kościelnym (z 8. Maja) 621—631.

Traktat handlowy i celny pomiędzy Związkiem celnym a Austryą (z 9. Marca) 347—491.

Hanower (miasto), od zakresu służbowego wyższej dyrekcyi pocztowej w Hanowerze odłączają się starostwa Aurich i Osnabrueck i t. d. (N. R. z 25. Listop.) 889.

Hektar, obejmuje dziesięć tysięcy metrów kwadratowych (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 3. B.) 728.

Hektolitr (czyli beczka), obejmuje sto litrów (Regul. miary i wagi z 17. Sierp. Art. 3. C.) 728.

Hessya, (Wielkie-Księstwo), opodatkowanie wódki w należący do Związku północno-niemieckiego części Wielkiego Księstwa (Pr. z 8. Lipca) 581—612.

Hiszpania, Traktat handlowy i żegluzny z Hiszpanią (z 30. Marca) 499—513.

Hohenfelde (Prusy), zaprowadzenie tamże praw z 4. i 8. Lipca 1868. co do opodatkowania słołu piwnego i wódki (Rozp. z 19. Paźdz.) 783.

Hohenzollern (Księstwo), pobieranie podatku od wódki w krajach hohenzollernskich (Pr. z 4. Maja) 227—231.

Holstyn (Księstwo), przyzwolenie emerytur i zapomóg oficerom i wyższym urzędnikom byłej Schleswigo-Holsteińskiej armii, jako też wdowom i sierotom po osobach tychże (Pr. z 14. Czerw.) 515—519.

J. i I.

Jęgrzy polowi, inkwaterunek i serwis dla takowych (Pr. z 25. Czerw. §. 2.) 803. (Regul. §. 1. No. 1.) 814.

Jenerał, postanowienia co do inkwaterunku jenerałów podczas stanu pokojowego (Regul. z 25. Czerw. §. 7. No. 1.) 817. — Serwis dla Jenerałów (Tar. No. 1.) 832—834.

Indigenat, Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej co do indigenatu tych osób, które z jednego terytoryum na drugie się wprowadzają (z 22. Lut.) 333—337.

Inkwaterunek, postanowienia względem dawania inkwaterunku dla siły zbrojnej podczas stanu pokojowego (Pr. z 25. Czerw.) 803—888.

Intendantura, urzędnicy przy intendanturze, ich serwis (Tar. z 25. Czerw. No. 8—10.) 836—838.

K.

Kancierz związkowy, jemu porucza się przewodnictwo w radzie związkowej Związku celnego (N. R. z 16. List. 67.) 13.

Kancierzowi związkowemu przysługuje naczelne kierownictwo przy zarządzie pożyczką związkową 10 milionów talarów (Pr. z 19. Czerw.) 520.

Kancierz związkowy wydaje instrukcyę dla izby obrachunkowej Związku północno-niemieckiego (Pr. z 4. Lipca §. 5.) 660.

Kaplice, nie ulegają ciężarowi inkwaterunkowemu (Pr. z 25. Czerw. §. 4. No. 5.) 806.

Kasa jeneralna Związku północno-niemieckiego (Gbw. z 21. Styczn.) 1.

Kasowe interesa Związku północno-niemieckiego (Obw. z 21. Styczn.) 1.

Kata-

Kataster budynków do inkwaterunku wojsk związkowych (Pr. z 25. Czerw. §. 6.) 807.

Kilogram (dwa funty), tworzy jednostkę wagi (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 6.) 729.

Kilometr, zawiera tysiąc metrów (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 3. A.) 728.

Kirchwaerder, zaprowadzenie tamże praw z 4. i 8. Lipca 1868. względem opodatkowania słołu piwnego i wódki (Rozp. z 19. Paźdz.) 783.

Koethel (Prusy), zaprowadzenie praw z 4. i 8. Lipca 1868. względem opodatkowania słołu piwnego i wódki we wsi Koethel (Rozp. z 19. Paźdz.) 783.

Koleje żelazne, budynki potrzebne do procederu kolei żelaznych wolne są od inkwaterunku (Pr. z 25. Czerw. §. 4. No. 3.) 805.

Komisya długów związkowych, skład i funkcyje jej (Pr. z 19. Czerw.) 521.

Komunalne podatki, osób i urzędników wojskowych (Rozp. z 22. Grudn.) 895.

Koncesya do sprawowania procederu (Pr. z 8. Lipca) 618.

Konie służbowe wojsk związkowych, obmyślenie dla nich potrzebnych stajen podczas stanu pokojowego (Pr. z 25. Czerw. §. 2.) 803. (Regul. §§. 5. 7. No. 5.; §. 10.) 816. (Tar. No. 14. 15.) 836. 838.

Konkurs Towarzystwa (Pr. z 4. Lipca) 638.

Konsulowie (konsulowie jeneralni, wicekonsulowie). Ich budynki nie ulegają inkwaterunkowi (Pr. z 25. Czerw. §. 4. No. 2.) 805.

Udzielenie Exequatur konsulom obcych mocarstw (No. 43—46.) 4. (No. 71.) 25. (No. 109.) 493. (No. 115.) 514. (No. 120.) 526. (No. 145. 148. 155.) 723. 724. (No. 159. 161.) 737. (No. 168.) 782. (No. 178. 184.) 788. 790. (No. 194.) 797. (No. 198.) 801. (No. 207. do 209.) 892.

Konsulowie związkowi (konsulowie jeneralni, wicekonsulowie), mianowanie konsułów związkowych (No. 42.) 4. (No. 74. 75.) 33. (No. 82. 83.) 57—58. (No. 97.) 287. (No. 100. 101.) 326—328. (No. 104.) 344. (No. 108.) 493. (No. 112. 113.) 513—514. (No. 119.) 524. (No. 122.) 554. (No. 126. 127.) 562—564. (No. 138.) 662. (No. 144. 146. 147. 149—154.) 723—726. (No. 157. 158. 160.) 735—737. (No. 164—167.) 781. (No. 170—177. 179—183.) 785. (No. 188

Konsulowie związkowi (d. c.)

—193.) 796. (No. 199. 200.) 801. (No. 206. 210. 211.) 892—894. (No. 213—215.) 902.

Prowizoryczna taryfa należytości dla konsułów Związku północno-niemieckiego (Tar. i Obw. z 15. Marca) 28—32.

Kościelne Państwo, Traktat handlu i żeglugi pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Państwem Kościelném (z 8. Maja) 621—631.

Kościóły, wolne są od inkwaterunku (Pr. z 25. Czerw. §. 4. No. 5.) 806.

Księgi Towarzystw, ich utrzymywanie i zachowanie (Pr. z 4. Lipca) 643.

Książa, zezwolenie na żenienie się księży (Pr. z 4. Maja §. 2.) 226. — Przepis dla księży, którzy przy zawieraniu małżeństwa z urzędu współdziałać muszą (tamże §. 3.) 226.

Kupcy, Towarzystwa uważają się za kupców (Pr. z 4. Lipca) 638.

L.

Lauenburg (Księstwo), opodatkowanie piwa, octu i słołu w Lauenburgu (Pr. z 4. Lipca) 565—580. — opodatkowanie wódki (Pr. z 8. Lipca) 581—612. — oba prawa nabierają mocy obowiązującej z 11. Sierpnia 1868. (Rozp. z 29. Lipca) 715.

Lekarze, winni wykazać swą zdolność do sprawowania swego procederu (Pr. z 8. Lipca §. 2.) 619.

Liberia (Rzeczpospolita), Traktat przyjaźni, handlu i żeglugi pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a rzeczpospolitą Liberią (z 31. Paźdz. 67.) 289—300.

Likwidacya Towarzystw (Pr. z 4. Lipca §§. 40—62.) 649.

Likwidatorzy Towarzystw (Pr. z 4. Lipca §§. 40—46. 48. 51. 61.) 649.

Litr (czyli konew), jest tysięczna część metru kubičnego (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 3. C.) 728.

Lót, nowy lót czyli dekagram zawiera dziesięć gramów (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 6.) 729.

Lubeka (miasto hanzeatyckie), opodatkowanie tamże piwa, octu i siodu (Pr. z 4. Lipca) 565—580. — Opodatkowanie wódki (Pr. z 8. Lipca) 581—612. — oba prawa nabierają mocy obowiązującej z 11. Sierpnia 1868. (Rozp. z 29. Lipca) 715.

Luksemburg (Wielkie Księstwo), Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Luksemburgiem (z 23. List. 67.) 159—181. 223.

Traktat, tyczący się telegrafii (z 25. i 28. Maja) 557—562.

M.

Małżeństwo, zniesienie ograniczeń policyjnych co do zawierania małżeństw (Pr. z 4. Maja) 225.

Mecklenburg - Schwerin, opodatkowanie piwa, octu i siodu w Mecklenburg-Schwerin (Pr. z 4. Lipca) 565—580. — Opodatkowanie wódki (Pr. z 8. Lipca) 581—612. — Oba prawa nabierają mocy obowiązującej z 11. Sierpnia 1868. (Rozp. z 29. Lipca) 715.

Mecklenburg - Strelitz, opodatkowanie piwa, octu i siodu w Mecklenburg-Strelitz (Pr. z 4. Lipca) 565—580. — Opodatkowanie wódki (Pr. z 8. Lipca) 581—612. — Oba prawa nabierają mocy obowiązującej z 11. Sierpnia 1868. (Rozp. z 29. Lipca) 715.

Medycyna waga, odmienna nie ma nadal miejsca (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 7.) 729.

Metr (pret), jest podstawą miary i wagi (Reg. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 1.) 727.

Metr czyli pret tworzy jednostkę miar długości (tamże Art. 3. A.) 728.

Miara, Regulamin miary i wagi dla Związku północno-niemieckiego (z 17. Sierpn.) 727—734.

Miasta, różnica pomiędzy miastem a wsią we względzie sprawowania procederu ustaje (Pr. z 8. Lipca §. 3.) 619.

Mila, zawiera 7500 metrów (Reg. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 4.) 729.

Miligram, jest tysięczną częścią gramu (Reg. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 6.) 729.

Milimetr, jest tysięczną częścią metru (Reg. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 3. A.) 728.

Moneta, waga monetarna nie zmienia się (Reg. miary i wagi z 17. Sierpn.) 730.

Museum, musca nie ulegają ciężarowi inkwaterunkowemu (Pr. z 25. Czerw.) 806.

N.

Należitości konsułów związkowych od aktów związkowych (Tar. i Obw. z 15. Marca) 28—32.

Nauczyciele, zawieranie małżeństw przez nauczycieli (Pr. z 4. Maja §. 2.) 226.

Normalne gwichty (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 9. 15. 17.) 730.

Normalne miary (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 9. 15. 17. 18.) 730.

Norwegia, Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Norwegią (z 17. Lut.) 183—224.

Notaryusze, winni wykazać uzdolnienie swe do sprawowania swego procederu (Pr. z 8. Lipca §. 2.) 619.

Nowe budynki, wolność nowych budynków przez pierwsze dwa lata od ciężaru inkwaterunkowego (Pr. z 25. Czerw. §. 4.) 806.

Nowy cal, zob. Centymetr.

Nowy łót, zob. Łót.

Obernauwerkierzy, inkwaterunek i serwis (Pr. z 25. Czerw. §. 2.) 803. (Taryfa No. 4.) 832—834.

Obwieszczenia Towarzystw (Pr. z 4. Lipca §. 3. No. 11. §§. 6. 23. sq.) 635.

Ocet, opodatkowanie go w Mecklenburgu, Lauenburgu, Lubecie i t. d. (Pr. z 4. Lipca) 565.

Odpowiedzialność przedsiębiorców browarów za kontrawencye ich rządów, pomocników procederowych i spółników domowych przeciw ustawom co do podatku od siodu piwnego (Pr. z 8. Lipca) 613 — 615.

Odpowiedzialność przedsiębiorców gorzelni za kontrawencye ich rządów, pomocników procederowych i spółników domowych przeciw ustawom co do podatku od wódki (Pr. z 8. Lipca) 616 — 618.

Oficerowie, inkwaterunek oficerów podczas stanu pokojowego (Pr. z 25. Czerw. §. 2. No. 2.) 804. (Regul.) 817. (Taryfa No. 3.) 832 — 834.

Jak dalece oficerowie podlegają podatkowi komunalnym (Rozp. z 22. Grudn.) 895.

Przyzwolenie emerytur i zapomóg oficerom byłej armii Schleswicko-Holstynskiej tudzież wdowom i sierotom po nich (Pr. z 14. Czerw.) 515 — 519.

Okrety, majtkowie i sternicy na okrętach muszą wykazać uzdolnienie swe do sprawowania procederu swego (Pr. z 8. Lipca §. 2.) 619.

Oldenburg (Wielkie Księstwo), w osadzie portowej Brake nie znajdują na teraz jeszcze zastosowania Art. 3—5. i 10—20. Traktatu celnego z 8. Lipca 1867. (Obw. z 18. List. lit. b.) 794.

Oldenburg (miasto), do okręgu tamtejszej wyższej dyrekcji pocztowej przyłączają się starostwa Amrich i Osnabrueck (N. R. z 25. Listop.) 889.

Osnabrueck (starostwo) należy w sprawach pocztowych do obwodu służbowego wyższej dyrekcji pocztowej w Oldenburgu (N. R. z 25. List.) 889.

Osobisty areszt, gdzie takowy zniesiony a gdzie nie (Pr. z 29. Maja) 345.

Overhacken (Prusy), zaprowadzenie tamże praw z 4. i 8. Lipca 1868. co do opodatkowania siodu piwnego i wódki (Rozp. z 19. Paźdz.) 785.

P.

Panujący, domy członków familii Panujących nie ulegają ciężarowi inkwaterunkowemu (Pr. z 25. Czerw.) 805.

Parlament Związku północno-niemieckiego, zwołanie go (Rozp. z 4. Marca) 24.

Nominacya trzech członków Parlamentu członkami komisji długów związkowych (Pr. z 19. Czerw.) 521.

Pasmo (czyli dekametr), obejmuje dwa metry (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 3. A.) 728.

Patenta na wynalazki (Pr. z 8. Lipca §. 6. No. 1.) 620.

Pełnomocnicy 1) do rady związkowej Związku północno-niemieckiego, nominacya takowych (Obw. z 15. Lut.) 5. (Obw. z 28. Lut.) 15. (Obw. z 10. List.) 791. (Obw. z 23. List.) 799. (Obw. z 3. Grudn.) 890.

2) do rady związkowej niemieckiego Związku celnego, nominacya takowych (Obw. z 28. Lut.) 19. (Obw. z 7. Marca) 27. (Obw. z 15. Kwieta.) 158. (Obw. z 8. Maja) 232. (Obw. z 10. List.) 792. (Obw. z 23. List.) 800. (Obw. z 3. Grudn.) 891.

Piwo, opodatkowanie piwa w Mecklenburgu, Lauenburgu i Lubecie oraz w należących do Związku celnego krainach hamburskich (Pr. z 4. Lipca) 565 — 580. — tak samo w nie należącej do Związku północno-niemieckiego, części Wielkiego Księstwa Heskiego (Rozp. z 9. Kwieta.) 712 — 722.

Pocztowe traktaty, konwencya pomiędzy administracyami pocztowemi Związku północno-niemieckiego a Stanami Zjednoczonymi Ameryki ku ułatwieniu wzajemnej komunikacji pocztowej (z 21. Paźdz. 67.) 37 — 54.

Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wuerttembergią i Badenią (z 23. List. 67.) 59 — 105.

Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wuerttembergią i Badenią

Pocztowe (d. c.)

denią z jedną a Austrią z drugiej strony (z 23. List. 67.) 106—151.

Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Luksemburgiem (z 23. List.) 159—181.

Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Norwegią (z 17. Lut.) 183—224.

Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Danią (z 7. i 9. Kwietn.) 233—286.

Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Belgią (z 29. Maja) 527—554.

Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim i t. d. a Szwajcaryą (z 10. Kwietn.) 739—762.

Policyjne pozwolenie do sprawowania proceduru (Pr. z 8. Lipca) 620.

Północna Ameryka, zob. Ameryka.

Pomocnicy procederowi, odpowiedzialność przedsiębiorców browarów za kontrawencye ich czeladników przeciw ustawom co do podatku od siodu piwnego (Pr. z 8. Lipca) 613—615. — osobne postanowienia dla Mecklenburga, Lauenburga, Lubeki i Hamburga (Pr. z 4. Lipca §. 34.) 577.

Subsydyaryczne odpowiadanie przedsiębiorców gorzelni za kontrawencye ich czeladników przeciw ustawom co do podatku od wódki (Pr. z 8. Lipca) 616—618. — osobne postanowienia dla Mecklenburga, Lauenburga, Lubeki, Hamburga i t. d. (Pr. 8. Lipca §. 66.) 608.

Pomocnicy procederowi przy wyborze swych majstrów i chlebowawców żadnemu nie ulegają ograniczeniu (Pr. z 8. Lipca §. 4.) 619. — Prawo procederników do przyjmowania pomocników procederowych (tamże §. 4. i §. 6. No. 5.) 619.

Popisy, w których przypadkach potrzeba wykazu uzdolnienia do sprawowania proceduru (Pr. z 8. Lipca §. 2.) 619.

Porucznik, inkwaterunek dla poruczników, serwis i t. d. (Tar. No. 3.) 832—834.

Postowie, pomieszkania posłów obcych mocarstw wolne od ciężaru inkwaterunkowego. (Pr. z 25. Czerw.) 805.

Postowie związkowi (ambasadorzy i t. d.), mianowanie ich u obcych mocarstw (No. 33—37.) 1—2. (No. 48—56.) 6—11. (No. 62.) 14. (No. 65.) 22. (No. 90.) 182. (N. 114.) 514. (No. 125.) 562.

Pożyczka związkowa, zarząd pożyczka związkową 10 milionów talarów (Pr. z 19. Czerw.) 520—522.

(Emisya uprocentowanych asygnacyi skarbowych (N. R. z 4. Lipca) 661.)

Prezydum Związkowe, ustanawia nowych członków izby obrachunkowej dla Związku północno-niemieckiego (Pr. z 4. Lipca §. 2.) 659.

Proceder, postanowienia co do sprawowania procederów stałych (Pr. z 8. Lipca) 619—620.

Procedernicy, wykaz uzdolnienia do sprawowania procederu, trzymanie w dowolnej liczbie czeladników i t. d. (Pr. z 8. Lipca) 619.

Procederowe karty legitymacyjne dla Państw niemieckiego Związku celnego i dla Austrii (Prot. końc. z 9. Marca No. 13. i Formularze A. i B.) 484. 488. 490.

Procesa Towarzystw, postanowienia dotyczące procedury (Pr. z 4. Lipca) 638.

Progimnazya, zob. Gimnazya.

Prusy (Królestwo), zaprowadzenie praw z 4. i 8. Lipca 1868, względem opodatkowania siodu piwnego i wódki w różnych krajach pruskich (Rozp. z 19. Paźdz.) 783.

Przedawnienie skargi przeciw członkom Towarzystwa (Pr. z 4. Lipca §§. 63—65.) 656.

Przynależność krajowa (Krajowość), Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej, dotyczący się przynależności krajowej i naturalizacyi osób, które z jednego terytorium na drugie przywędrowują (z 22. Lut.) 333—337.

Przysięga, wykonywanie jej przez Towarzystwa (Pr. z 4. Lipca §. 22.) 642.

B.

Rada dozorcza Towarzystw (Pr. z 4. Lipca §§. 28. 29.) 644.

Rada związkowa 1) Związku północno-niemieckiego 2) Zwołanie rady związkowej (Rozp. z 4. Marca) 23.

Rada związkowa (d. c.)

Mianowanie pełnomocników (Obw. z 15. Lut.) 5. (Obw. z 28. Lut.) 15. (Obw. z 10. List.) 791. (Obw. z 23. List.) 799. (Obw. z 3. Grudn.) 890.

Mianowanie trzech członków rady związkowej członkami komisji długów związkowych (Pr. z 19. Czerw. §§. 4—7.) 521.

Rada związkowa wybiera nowych członków izby obrachunkowej dla Związku północno-niemieckiego (Pr. z 4. Lipca §. 2.) 659.

2) Rada związkowa niemieckiego Związku celnego.

Zwołanie rady związkowej (Rozp. z 22. Lut.) 14.

Mianowanie pełnomocników do rady związkowej Związku celnego (Obw. z 28. Lut.) 19—21. (Obw. z 7. Marca) 27. (Obw. z 15. Kwietn.) 158. (Obw. z 8. Maja) 232. (Obw. z 10. List.) 792. (Obw. z 23. List.) 800. (Obw. z 3. Grudn.) 891.

Przewodnictwo w radzie związkowej Związku celnego porucza się Kanclerzowi Związku północno-niemieckiego (N. R. z 16. List. 67.) 13.

Realne szkoły, spis szkół realnych, które uprawnione są do wystawiania ważnych zaświadczeń do jedno-roczej służby wojskowej (Obw. z 2. Wrześn.) 763—777.

Rezerwisci, wspieranie rodziny powołanych do służby rezerwistów (Pr. z 8. Kwietn.) 55.

Robotnicy, prawo procederników do trzymania robotników wszelkiego rodzaju w dowolnej liczbie (Pr. z 8. Lipca §. 4.) 619.

Zatrudnianie młodych robotników (tamże §. 6. No. 3.) 620.

Rotmani, winni wykazać swe uzdolnienie do sprawowania procederu swego (Pr. z 8. Lipca) 619.

Rotmistrze, postanowienia co do inkwaterunku podczas stanu pokojowego (Regul. z 25. Czerw. §. 7. No. 3.) 818.

Serwis (Taryfa No. 3.) 832. 834.

Rządcy, odpowiedzialność przedsiębiorców browarów za kontrawencye ich rządów, pomocników procederowych i spółników domowych przeciw ustawom co do podatku od siodu piwnego (Pr. z 8. Lipca) 613—615.

Odpowiedzialność przedsiębiorców gorzelni za kontrawencye ich rządów, pomocników procederowych i spółników domowych przeciw ustawom co do podatku od wódki (Pr. z 8. Lipca) 616—618.

Rzemieślnicy, mogą sprzedawać towary własnego wyrobu, trzymać czeladników, uczni i t. d. (Pr. z 8. Lipca §§. 3. 4.) 619.

Schleswig (Księstwo), przyzwolenie emerytur i zapomóg oficerom i wyższym urzędnikom byłej Schleswigo-Holsteńskiej armii, jako też wdowom i sierotom po osobach tychże (Pr. z 14. Czerwca) 515—519.

Serwis za inkwaterowanie wojsk związkowych podczas stanu pokojowego (Pr. z 25. Czerw.) 804. (Taryfa) 821—888.

Deputacye serwisowe, ich funkcyje przy inkwaterowaniu wojsk związkowych (Pr. z 25. Czerw. §§. 5—7.) 807.

Słód piwny, opodatkowanie go w Mecklenburgu, Lauenburg, Lubee i krajach hamburskich, do niemieckiego Związku celnego należących (Pr. z 4. Lipca) 565—580. — Prawo to nabiera mocy obowiązującej z 11. Sierpnia 1868. (Rozp. z 29. Lipca) 715. — Zaprowadzenie prawa tego w różnych krajach pruskich i hamburskich (Pr. z 19. Paźdz.) 783.

Subsydyaryczne odpowiadanie przedsiębiorców browarów za kontrawencye przeciw ustawom co do podatku od siodu piwnego, popelnione przez ich rządów, pomocników w procederze i spółników domowych (Pr. z 8. Lipca) 613—615. — osobne postanowienia dla Mecklenburga, Lubeki i t. . (Pr. z 4. Lipca) 577.

Służba Boża, uwolnienie budynków przeznaczonych do służby Bożej od ciężaru inkwaterunkowego (Pr. z 25. Czerw.) 806.

Sieroty, domy sierót wolne są od ciężaru inkwaterunkowego (Pr. z 25. Czerw.) 806.

Spólnicy (Towarzysze) domowi, odpowiedzialność piwowarów za kontrawencye swych spółników domowych przeciw ustawom co do podatku od siodu piwnego (Pr. z 8. Lipca) 613—615.

Subsydyaryczne odpowiadanie przedsiębiorców gorzelni za także kontrawencye przeciw ustawom co do podatku od wódki (Pr. z 8. Lipca) 616—618.

Staj-

Stajnie dla koni służbowych wojsk związkowych podczas stanu pokojowego (Pr. z 25. Czerw.) 803. (Taryfa) 836—838.

Stępel; miary, wagi i gwiehty muszą być stepowane (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 10—20.) 730.

Sternicy na okrętach, muszą wykazać uzdolnienie swe do sprawowania procederu swego (Pr. z 8. Lipca §. 2.) 619.

Stralsund (Pomerania), zwiniecie tamtejszej wyższej dyrekcyi pocztowej a połączenie jej z wyższą dyrekcyą pocztową w Szczecinie (N. R. z 10. Czerw.) 523.

Szczecin (Pomerania), połączenie z tamtejszą wyższą dyrekcyą pocztową wyższej dyrekcyi pocztowej w Stralsundzie (N. R. z 10. Czerw.) 523.

Szefel, zawiera pięćdziesiąt litrów (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 3. C.) 728.

Szkoły obywatelskie, spis tych wyższych szkół obywatelskich, które uprawnione są do wystawiania ważnych zaświadczeń do jednorocznej dobrowolnej służby wojskowej (Obw. z 2. Wrześn.) 763—780.

Szkoły, budynki szkolne nie ulegają ciężarowi inkwaterunkowemu (Pr. z 25. Czerw.) 806.

Sztabowi oficerowie, postanowienia co do inkwaterunku takowych podczas stanu pokojowego (Regul. z 25. Czerw. §. 7. No. 2.) 817. Serwis (Taryfa No. 2.) 832—834.

Szwajcarya, Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą i t. d. z jedną, a Szwajcaryą z drugiej strony (z 11. Kwietn.) 739—762.

Szyper, wykaz uzdolnienia do sprawowania procederu (Pr. z 8. Lipca §. 2.) 619.

Tabaka, opodatkowanie tabaki (Pr. z 26. Maja) 495—498.

Tamborzy, zob. żołnierze.

Telegrafia, traktat co do telegrafii pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Luksemburgiem (z 25. i 28. Maja) 557—562.

Termometr, musi być stepowanym (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 11.) 730.

Towarzystwa, prywatno-prawne stanowisko Towarzystw zarobkowych i gospodarczych (Pr. z 4. Lipca) 633—659.

Trębacze (oboisci, horniści), zob. żołnierze.

Trybunał obrachunkowy Związku północno-niemieckiego (Pr. z 4. Lipca) 659.

U.

Uczniowie, procedernicy mogą trzymać ich w dowolnej liczbie (Pr. z 8. Lipca §. 4.) 619.

Uprawnienia procederowe, zniesienie prawa cechów i korporacyi kupieckich wykluczania innych od sprawowania procederu jakiego (Pr. z 8. Lipca) 619.

Urząd kanclerza Związkowego. obrabia sprawy przekazane prezydium Związku celnego (N. R. z 16. List. 67.) 13.

Urzednicy, zezwalanie na zenienie się urzedników (Pr. z 4. Maja §. 2.) 226.

W.

Waga, Regulamin miary i wagi dla Związku północno-niemieckiego (z 17. Sierpn.) 727—734.

Walne zebrania Towarzystw (Pr. z 4. Lipca) 638.

Wdowy, przyzwolenie pensyi i zapomóg wdowom po oficerach i wyższych urzednikach byłej Schleswicko-Holsteńskiej armii (Pr. z 14. Czerw.) 515—519.

Wędrowanie, Traktat pomiędzy Związkiem północno-niemieckim a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej, tyczący się przynależności krajowej osób które z jednego terytorium na drugie przywędrują (z 22. Lut.) 333—337.

Więzienia, nie ulegają ciężarowi inkwaterunkowemu (Pr. z 25. Czerw. §. 4. No. 6.) 806.

Wież, różnica pomiędzy miastem a wsią we względzie sprawowania procederu ustaje (Pr. z 8. Lipca §. 3.) 617.

Wino, sprzedaż wina w beczkach stęplowanych i t. d. (Regul. miary i wagi z 17. Sierpn. Art. 12.) 730.

Władze, budynki służbowe władz wolne są od ciężaru inkwaterunkowego (Pr. z 25. Czerw. §. 4. No. 3.) 805.

Wódka, pobieranie podatku od niej w krajach hohenzollernskich (Pr. z 4. Maja) 227—231.

Opodatkowanie wódki w Mecklenburgu, Lauenburgu i Lubece oraz w należącej do Związku północno-niemieckiego części Wielkiego Księstwa Heskiego, tudzież w należących do Związku celnego krainach hamburskich (Pr. z 8. Lipca) 581—612. — Prawo to nabiera mocy obowiązującej z 11. Sierpnia 1868. (Rozp. z 29. Lipca) 715. — Zaprowadzenie prawa tego w różnych krajach pruskich i hamburskich (Rozp. z 19. Paźdź.) 783.

Traktat z Hesyą względem opodatkowania wódki w nienależącej do Związku północno-niemieckiego części Wielkiego Księstwa Heskiego (z 9. Kwietn.) 717—722.

Subsydyaryczne odpowiadanie przedsiębiorców gorzelni za kontrawencye przeciw ustawom co do podatku od wódki, popełnione przez ich rządów, pomocników procederowych i spółników domowych (Pr. z 8. Lipca) 616—618.

zob. też gorzelnie.

Wojska związkowe, postanowienia co do inkwaterowania takowych podczas stanu pokojowego (Pr. z 25. Czerw.) 803—888.

Wojskowi lekarze, przybieranie ich do ciężarów komunalnych (Rozp. z 22. Grudn.) 895—897.

Wojskowi urzędnicy, postanowienia co do ich inkwaterowania podczas stanu pokojowego (Pr. z 25. Czerw. §. 2. No. 2.) 804. — (Regul. §. 1. No. 1. i 2.) 814. — Serwis dla urzędników wojskowych (Taryfa No. 8—13.) 836—838.

O ile urzędnicy wojskowi muszą ciężary komunalne ponosić (Rozp. z 22. Grudn.) 895—897.

Przyzwolenie emerytur i zapomóg wyższym urzędnikom wojskowym byłej Szleswicko-Holskiej armii, jako i wdowom i sierotom po nich (Pr. z 14. Czerw.) 515—519.

Wszelchnice, budynki akademickie wolne są od inkwaterunku (Pr. z 25. Czerw. §. 4. No. 4.) 806.

Wuerttembergia (Królestwo), Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą, Wuerttembergią i t. d. (z 23. List. 67.) 59—105. — tak samo z Austryą (z 23. List. 67.) 106—151. — tak samo ze Szwajcaryą (z 11. Kwietn.) 739—762.

Wydawanie, Traktat pomiędzy Prusami a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej, tyczący się wydawania sobie zbiegłych zbrodniarzy (z 16. Czerw. 1852.) 338—344. — Rozciągnięcie traktatu tegoż na wszystkie państwa Związku północno-niemieckiego (Trakt. z 22. Lut. Art. 3.) 335.

Wykaz, kwalifikacyi do sprawowania procederu (Pr. z 8. Lipca §. 2.) 619.

Wyższa izba obrachunkowa, szef-prezes pruskiej wyższej izby obrachunkowej jest członkiem komisji długów związkowych (Pr. z 19. Czerw. §. 4.) 521.

Kontrolę nad ekonomią Związku prowadzi wyższa izba obrachunkowa pod firmą: Izba obrachunkowa Związku północno-niemieckiego (Pr. z 4. Lipca §§. 1—4.) 659.

Wyższe dyrekcyje pocztowe; zwinięcie wyższej dyrekcyi pocztowej w Stralsundzie a połączenie jej z wyższą dyrekcją pocztową w Szczecinie (N. R. z 10. Czerw.) 523.

Odlączenie starostw Aurich i Osnabrueck od zakresu służbowego wyższej dyrekcyi pocztowej w Hanowerze a przyłączenie do wyższej dyrekcyi pocztowej w Oldenburgu (N. R. z 25. List.) 889.

Z. Traktat pocztowy pomiędzy Związkiem północno-niemieckim, Bawaryą i t. d. z jedną z Szwajcaryą z drugiej strony (z 11. Kwietn.) 739.

Z. Wykaz urzędników do sprawowania procederu (Pr. z 8. Lipca §. 2.) 619.

Zabezpieczenie, areszt zabezpieczenia dozwolony (Pr. z 29. Maja §. 2.) 345.

Zakłady, spis wyższych zakładów naukowych, które upoważnione są do wystawiania ważnych zaświadczeń do jednorocznej dobrowolnej służby wojskowej (Obw. z 2. Wrześn.) 763—780.

Zapomogi dla ubogich familii powołanych do służby rezerwistów kompletowych (Pr. z 8. Kwietn.) 55.

Przyzwolenie zapomóg oficerom i wyższym urzędnikom wojskowym byłej Szleswicko-Holskiej armii, jako też wdowom i sierotom po nich (Pr. z 14. Sierpn.) 515—519.

Zatrudnianie młodych robotników (Pr. z 8. Lipca
§. 6. No. 3.) 620.

Zażalenia w sprawach co do inkwaterunku (Pr. z 25.
Czerw. §§. 6. sq.) 807.

Żołnierze, postanowienia co do inkwaterunku pro-
styh żołnierzy (Pr. z 25. Czerw.) 803. (Regul.) 814.
— Serwis (Taryfa No. 7.) 832 — 834.

Związek celny.

Traktat handlowy i celny pomiędzy Związkiem
celnym a Austryą (z 9. Marca) 347 — 491. — Kar-
tel celny (tamże) 462 — 471.

Traktat handlowy i żegluzny z Hiszpanią (z 30.
Marca) 499 — 513.

Żydzi, zniesienie ograniczeń policyjnych przy zawie-
rania małżeństw przez Żydów (Pr. z 4. Maja §. 2.)
226.

Rebigirt im Bureau des Bundeskanzlers.

Berlin, gedruckt in der Königl. Geheimen Ober-
Hofbuchdruckerei (R. v. Deder).

Pod redakcyą biura Kanclerza związkowego.

Berlin, czcionkami Królewskiej Tajnej Nadwornej drukarni
(R. Deckera).